

**LÄNSI-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO**

Helsinki

LUPAPÄÄTÖS

Nro 21/2008/4
Dnro LSY-2007-Y-285
Annettu julkipanon jälkeen
20.2.2008

ASIA Liesjärven vedenpinnan nostaminen ja töiden aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista, Eura ja Laitila

LUVAN HAKIJA Metsähallitus

HAKEMUS Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut -yksikkö on ympäristölupavirastoon 28.9.2007 toimittamassaan hakemuksessa pyytänyt lupaa Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa sijaitsevan Liesjärven kunnostamiseen eli käytännössä järvimaatuman vesittämiseen hakemuksen liitteenä olevan, 30.5.2006 päivätyn Liesjärven vedenpinnan nostosuunnitelman mukaisesti sekä avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentamiseen. Tavoitteena on järven luonnon-suojelu- ja maisema-arvojen parantaminen. Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa töiden aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista.

HANKEALUE

Sijainti ja yleiskuvaus

Liesjärven järvimaatuma sijaitsee Euran kunnan ja Laitilan kaupungin alueilla Lapinjoen vesistön Hinnerjoen osavaluma-alueella (nro 33.004) noin 7 kilometriä Hinnerjoen taajamasta etelään.

Vesijättöalueen pinta-ala on noin 65 ha ja pääosa siitä on korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 35,0 - 35,5$ m. Kevättulvien aikana osalle alueesta muodostuu yhtenäinen vesialue, jota muuttomatalla olevat vesilinnut käyttävät levähdyspaikkana. Kesällä avovettä on vain vesijätön läpi etelä-pohjoissuuntaisesti kulkevassa kuivatusojassa ja sen sivu-uomissa sekä pienissä lampareissa alueen itäosassa.

Liesjärven luusuasta järven pohjoispäästä lähtevä lasku-uoma, Liesjärvenoja, purkaa vetensä noin 3 kilometrin päässä sijaitsevaan Hinnerjokeen. Vesijättöalue rajoittuu itä- ja eteläosaltaan metsä- tai peltoalueeseen. Länsi- ja pohjoispäässä vesijättöä ympäröivät suot, jotka ovat 3–5 m vesijättöalueen pintaa korkeammalla. Länsirannan suoalueilta nostetaan teollisesti turvetta. Vesijätön "rantaviivan" pituus on reilut 4 km, josta noin 650 metrin pituinen osuus rantaviivan tuntumassa on peltoa.

Liesjärven vesijättöalue sisältyy kokonaisuudessaan Natura 2000 -ohjelmaan (Iso-Hölön alue, FI0200099, suojelun perustana SCI ja SPA, pinta-ala 941 ha). Vesijättöalueen lisäksi myös suurin osa varsinaisen vesijättöalueen ulkopuolisesta rantavyöhykkeestä on Suomen valtion omistuksessa ja Metsähallituksen hallinnassa.

Liesjärvi on 1800-luvun lopulla laskettu karjatalouden tarpeita varten. Myöhemmin Liesjärvenojaa on perattu useita kertoja. Turun vesi- ja ympäristöpiiri laati Liesjärven kunnostussuunnitelman 31.1.1989 (Tnro 691 TUVY 1:1), jossa esitettiin keskivedenkorkeuden (MW) nostamista runsaalla metrillä korkeuteen $N_{60} + 36,40$ m, joka olisi tarkoittanut vesisyvyyttä 0,9–1,4 m suurimmalla osalla aluetta. Hanke olisi kuitenkin edellyttänyt penkereiden rakentamista useisiin kohtiin ja siitä luovuttiin kustannussyistä. Liesjärven vedenpinnan nostoa alettiin jälleen suunnitella vuonna 2006 tavoitteena nostaa ali- ja keskivedenkorkeutta 40–80 cm nykyisestä ilman penkereiden ja pumppaamojen rakennustarvetta. Ensisijaisena tavoitteena on luonnonsuojelu- ja maisema-arvojen parantaminen.

Alueen hydrologia

Liesjärven valuma-alue on järven luusuassa noin 11,12 km² ja järvisuusprosentti on 5,8, kun Liesjärven järvimaatuma lasketaan järveksi. Valuma-alueella ei sijaitse pohjavesialueita. Suurin osa valuma-alueesta on metsää, jota on noin 6,0 km² (54 %). Suota on yhteensä noin 3,5 km² (31 %) ja siitä noin kolmasosa on ojitettu. Peltoa on noin 0,9 km² (8 %).

Liesjärvestä laskevan Liesjärvenojan virtaamista ei ole käytössä mitaustuloksia. Valuma-alueen ominaisuuksien perusteella arvioituna virtaamat ovat seuraavat:

HQ _{1/20} (ylivirtaama keskim. kerran 20 vuodessa)	1,5 m ³ /s
MHQ (keskiylivirtaama)	0,9 m ³ /s
MQ (keskivirtaama)	100 l/s
MNQ (keskialivirtaama)	0-10 l/s
NQ (alivirtaama)	0 l/s

Liesjärven vedenkorkeuksista on seuraavia satunnaisia havaintoja vuosikymmenien varrelta:

Ajankohta	Vedenkorkeus (N ₆₀ +)	Selvennys
15.10.1928	35,55 m	suunnitelma 1005 Tu1
15.8.1969	34,82 m	koepadotuksen tutkimus
3.6.1986	35,89 m	havainto järven eteläpäässä
4.6.1986	35,24 m	havainto luusuassa
20.4.2006	35,64 m	mitattu korkeus
6.5.2006	35,17 m	mitattu korkeus luusuassa

Liesjärveä on koetarkoituksessa padottu syksystä 1969 kevääseen 1974 saakka. Padotuskorkeus oli $N_{60} +35,60$ m, jolloin vettä oli järvestä syvimmillään noin 60 cm. Padotuksen aikana järven lintukanta muodostui rikkaaksi ja järvestä tavattiin satunnaisesti myös haukea.

Liesjärven järvimaatuman maanpinta on järven eteläpäässä ja lounaisosissa selvästi korkeammalla kuin järven muissa osissa ja nämä alueet ovat vesitettyinä ainoastaan tulvahuippujen aikana. Maanpinnan korkeudesta johtuen sekä keväisin jäistä ja kesäisin kasvillisuudesta johtuen voi vedenkorkeudessa olla kymmenien senttimetrien ero järven eteläpään ja pohjoispään välillä.

Kevättulvan jälkeen Liesjärven vedenkorkeus laskee hyvin nopeasti, kun tulvatilanne hellittää alapuolisessa Hinnerjoessa. Liesjärven tulvien kannalta ratkaisevin tekijä onkin alapuolisen vesistön tulvakorkeudet. Vedenkorkeuden ollessa järven läpi kulkevassa ojassa $N_{60} +35,19$ m avovettä ei näy juuri muualla kuin ko. ojassa.

Liesjärven vesitilavuus veden korkeudella $N_{60} +35,10$ m on lähes 0 m^3 . Vedenkorkeudella $N_{60} +35,70$ m järven pinta-ala on noin 61 ha ja tilavuus on noin $190\,000 \text{ m}^3$. Keskiyvyys on tällöin noin 30 cm. Vedenkorkeudella $N_{60} +36,00$ m järven pinta-ala kasvaisi noin 72 hehtaariin ja tilavuus noin $400\,000 \text{ m}^3$:iin.

Veden laatu

Valuma-alueen ominaisuuksista johtuen Liesjärveen tuleva vesi on heikkolaatuista. Liesjärvenojan vesi sisälsi 12.12.1988 otetun näytteen mukaan (Turun vesi- ja ympäristöpiiri) hyvin runsaasti humusta ja pH-arvo oli alhainen, 5,2. Rauta- ja fosforipitoisuudet olivat korkeita ($3\,600 \mu\text{g/l}$ ja $74 \mu\text{g/l}$), samoin veden väriluku (800 mg Pt /l). Happi oli kulunut loppuun.

Kasvillisuus

Liesjärvestä on havaittavissa kolme pääkasvillisuusvyöhykettä. Lännsirannon reuna-alueella on kapea kiiltopaju- ja viitakastikkavyöhyke. Sen sisäpuolella sekä itärannalla on sara- ja ruoholuhtaa, jonka valtalajeja ovat pullo-, viilto- ja vesisara sekä järven eteläpäässä suo-putki. Järven koillisosan luhta on kosteaa pullosaraluhtaa, jossa esiintyy mm. vesikuusta. Itärannan luhta on kuivempaa ja siellä tava-taan myös osmankäämikasvustoja. Kosteimmilla alueilla on järvikortteikkaa, jossa esiintyy runsaasti kurjenjalkaa ja terttualpia. Järven läpi kulkevassa ojassa on mm. ulpukkaa, suovehkaa, kurjenjalkaa ja vesisaraa.

Linnusto Liesjärven linnuston määrää on selvitetty Turun ja Porin lääninhallituksen toimesta vuosina 1971, 1972, 1974 ja 1977. Vuosina 1971 ja 1972 eli koepadotuksen aikana Liesjärvi on ollut erinomainen lintujärvi. Vuonna 1971 todettu vesilintutiheys 109 paria/km^2 ja vesi- ja rantalintutiheys 154 paria/km^2 ovat Suomessa poikkeuksellisen suu-

ria. Koepadotuksen jälkeen 1974 keväällä vesilintukanta laski jyrkästi.

Lintujen kevätmuuton aikana Liesjärvellä on havaittu runsaasti metsähänhia ja laulujoutsenia. Syysmuuton aikana vedenpinta on yleensä alhaalla ja järvi on kasvillisuuden peitossa eikä siellä tällöin ole tavattu muuttolintuja. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa (komiteanmietintö 1981:32) Liesjärvi on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi (riistantuottoarvo 39 pistettä, linnustonsuojeluarvo 69 pistettä).

Kaavoitus Satakunnan seutukaavassa 5 Liesjärvi on luokiteltu lintuvedeksi, maisemakokonaisuudeksi ja riistan lisääntymisalueeksi merkinnällä SL-31. Suojeluarvo on määritelty valtakunnalliseksi (sisältyen valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan). Varausperusteina mainitaan: geologinen, kasvitieteellinen, monipuolisuus, edustavuus, luonnonmaisema, opetuskohde, virkistyskohde, eläimistön lisääntymisalue ja muuttolintujen levähdyspaikka. Aluekuvauksena todetaan Liesjärven olevan nykyisellään vesijättömaana oleva entinen järvi, joka on muodostunut hanhien ja joutsenten muutonaikaiseksi levähdyspaikaksi.

KUNNOSTUSTOIMENPITEET

Pohjapadon rakentaminen järven luusuaan

Liesjärven vedenpinnan nostamiseksi rakennetaan järven luusuaan paalulle 0 + 30 pohjapato (tekokoski) maapenkereineen. Pato sijoittuu Suomen valtion omistamalle tilalle Euran Valtionmaa RN:o 893:1:1 Euran kunnassa. Moreenirakenteinen 69 m pitkä ja 3 m leveä patopenger rakennetaan korkeuteen $N_{60} + 36,20$ m. Purkautumisaukon leveys on 8 m ja määräävä kynnyshöheus $N_{60} + 35,65$ m. Purkautumisaukon sydämeksi rakennetaan puuponttiseinä, joka ulotetaan aukon lisäksi myös sivuille. Padon etuluisa tehdään kaltevuuteen 1:3 ja Liesjärvenojan puoleinen takaluisa tehdään kaltevuuteen 1:7. Luiskat tehdään moreenista ja lopuksi kivetään (kivet \varnothing 10–50 cm). Tarvittava moreeni ja kivet tuodaan muualta.

Pohjoisempaan olevan vanhan puupadon jäänteet poistetaan uomasta ja uoman reunoilta.

Avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentaminen

Liesjärven itäosaa muotoillaan avoveden ja saarekkeiden pirstomaksi lintujen pesintä-, levähdys- ja ruokailualueeksi. Saarekkeet tehdään niihin kohtiin, joissa vesisyvyys on vedennoston jälkeen pienin ja turve tai muu kasvillisuus ulottuu pintaan asti. Työ tehdään uivalla kaivurilla, joka läjittää kaivumassat saarekkeiksi ja muotoilee ne. Saarekkeet tehdään 1,0–1,5 m keskivedenkorkeutta korkeammiksi. Kasvillisuus, turve ja savi poistetaan siten, että vesisyvyydeksi muodostuu uomien ja lampareiden keskiosissa 1–1,5 m. Uomien levey-

deksi tulee vähintään 4 m. Periaatteena on, että uomat estävät pienpetojen, kuten supikoirien ja kettujen, pääsyä saarekkeisiin.

Myös lieterantoja pyritään muotoilemaan samassa yhteydessä. Tarvetta avovesilampareiden, uomien ja pesimäsaarekkeiden rakentamiseen on esitettyä enemmän, mutta kustannussyistä ensimmäisessä vaiheessa tehdään esitetyt toimenpiteet vain noin 11 hehtaarin alueelle.

Kustannukset ja toteutus

Pohjapadon rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 8 300 €. Avovesilampareiden, pesimäsaarekkeiden ja uomien rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 50 000 €. Liesjärven länsirannalle on suunnitteilla lintutornin rakentaminen ja luontopolku myöhemmin. Niiden kustannuksiksi arvioidaan yhteensä noin 35 000 €.

Pohjapadon rakentamisessa tarvittavat materiaalit kuljetetaan patopaikalle traktorilla tilan Lasosuo RN:o 3:115 kautta. Tilan omistaja on antanut suostumuksen hankkeen toteuttamiseen. Paras ajankohta materiaalien siirrolle on talviaika, jolloin pelloille ei aiheudu vahinkoa. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan pohjapato ja toisessa vaiheessa 1–2 vuoden kuluttua tehdään avovesilampareet, pesimäsaarekkeet ja uomat. Nämä työt tehdään vesilintujen pesimäajan ulkopuolella loppukesästä alivirtaamakautena.

HANKKEEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja vesitilavuuteen

Pohjapadon rakentamisen jälkeen Liesjärven keskivedenkorkeus MW tulee olemaan $N_{60} + 35,70$ m. Pienestä valuma-alueesta johtuen haihdunta ja kasvillisuuden käyttämä vesimäärä tulevat olemaan Liesjärven tulovirtaamaa suurempia ja alivedenkorkeus NW tulee olemaan noin 10–15 cm alle määräävän kynnykskorkeuden eli $N_{60} + 35,50$ – $35,55$ m. Ylivedenkorkeus määräytyy alapuolisen Hinnerjoen tulvista eikä rakennettavasta pohjapadosta. Ylivedenkorkeus kerran kahdessakymmenessä vuodessa tulee olemaan suuruusluokkaa $N_{60} + 36,10$ – $36,30$ m kuten tähänkin saakka.

Nykyisen kasvukauden keskivedenkorkeuden alueella arvioidaan olevan karkeasti noin $N_{60} + 35,30$ m. Pohjapadon rakentamisen jälkeen Liesjärven pinta-ala on 61 ha keskivedenkorkeudella $N_{60} + 35,70$ m ja vesitilavuus on tällöin 190 000 m³. Uomien, avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentaminen lisää vesitilavuutta. Veden noston seurauksena järven pohjasta nousee turvelauttoja, joiden poistaminen myös lisää vesitilavuutta.

Vaikutukset rantatilojen kuivatukseen

Vesialueeksi muuttuva maa-alue on kokonaisuudessaan Suomen valtion omistuksessa. Lisäksi Metsähallituksen hallinnassa on suurin

osa ranta-alueesta, johon hanke vaikuttaa. Liesjärven ympärillä on 14 muiden omistamaa tilaa, joista 12 tilan omistajat ovat antaneet kirjallisen suostumuksensa hankkeen toteuttamiseen. Joidenkin tilojen osalle hanke aiheuttaa vähäistä kuivatushaittaa. Kahden järven itäpuolella olevan peltotilan osalta ei suostumuksia ole saatu ja niistä on tehty tilakohtaiset vahinkoarviot.

Pensaikkoa ja koivuvaltaista kuitupuustoa tulee jäämään veden alle lähinnä järven pohjoispäässä. Isompaa puustoa ei tule jäämään veden alle.

Vaikutukset virkistyskäyttöön ja kalastoon

Hanke parantaa järvimaisemaa ja linnuston havainnointia. Hankkeen toteuduttua alapuolisesta vesistöstä nousee todennäköisesti kaloja Liesjärveen. Kalaston elinmahdollisuudet ovat kuitenkin huonot joh-tuen pienestä vesitilavuudesta ja talviaikaisesta hapettomuudesta.

Arvio hankkeen vaikutuksista Natura-alueen suojeluarvoihin

Vaikutukset linnustoon

Hakija on teettänyt Turun ammattikorkeakoulussa Natura-arvion Liesjärven vedenpinnan noston vaikutuksista alueen linnustoon ja kasvillisuuteen (7.12.2006). Liesjärven alueella esiintyy EU:n lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I lajeja ja säännöllisesti esiintyviä muuttolintuja. Natura-arviota varten Liesjärvellä tehtiin linnustonselvitys kesäkuussa 2006. Havaintoja tehtiin 26 lintulajista.

Vedenpinnan nostolla olisi myönteistä vaikutusta alueen linnustoon kokonaisuutena. Toisaalta joidenkin lajien elinympäristöt huonontuisivat. Veden nostolla parannettaisiin huomattavasti vesilintujen pesimämahdollisuuksia ja muutamassa vuodessa järvestä tulisi erinomainen lintujärvi. Nykyään Liesjärvellä lepäilee ja ruokailee kevätmuutonaikaisia lintuja, mutta syksyllä alueella ei ole yleensä yhtenäistä vesialuetta eikä muuttolintuja ole havaittu. Veden pinnan noston seurauksena järvestä tulisi myös hyvä syysmuuton aikainen levähdys- ja ruokailupaikka muuttolinnuille. Osa järven lintulajeista taantuisi veden noston jälkeen.

Liesjärvi on tärkeä metsähanhien ja laulujoutsenten muuton aikainen levähdyspaikka keväisin. Vedenpinnan nosto tekisi alueesta hyvän levähdyspaikan myös syysmuuton aikana. Vedenpinnan nosto ja allikoiden kaivu tekisi alueesta otollisen pesimäympäristön laulujoutsenelle.

Veden noston jälkeen ranta-alueella tulee kuolemaan jonkin verran puustoa, mikä lisää lahopuun määrää. Siten vedenpinnan nostolla on myönteinen vaikutus palokärjen elinympäristöön. Myös harmaa-päätikka, jota alueella ei tavattu, hyötyisi samalla tavoin.

Vedenpinnan noston seurauksena Liesjärven suoalue tulee pienentymään, mutta järven reunamille jää soistuvaa maata, joka on kurjelle otollista pesimäympäristöä. Sopivaa pesimäympäristöä on lisäksi tarjolla laajasti lähistön suoalueilla.

Liesjärvellä pesii yksi liropari. Koepadotuksen aikana parimäärät olivat huomattavasti suuremmat. Liron tyypillistä pesimäympäristöä ovat rämeet, luhdet ja nevat. Merkittävä osuus Etelä-Suomen lirokannasta pesii nykyisin rehevien lintujärvien saraniityillä. Vedenpinnan noston myötä liron elinympäristö kutistuisi, mutta järven reunamille jäisi sopivaa elinympäristöä.

Liesjärvellä ja sen läheisyydessä soidintaa teeriä. Suoalueet ovat tyypillistä teeren soidin ympäristöä. Vedenpinnan nostolla ei juurikaan ole vaikutusta teerikantaan, sillä teerien soidinmenot ajoittuvat kevääseen (maalis-huhtikuulle), ja silloin Liesjärvi on yleensä kevätulvien peittämä. Lähialueilla on useita avoimia suo- ja peltoalueita, jotka toimivat hyvinä soidinpaikkoina. Pyykantaan vedenpinnan nostolla ei ole vaikutusta.

Alueella on vuonna 2005 havaittu saalistava ruskosuohaukka. Vedenpinnan noston seurauksena Liesjärven sopivuus ruskosuohaukan ruokailupaikkana lisääntyisi.

Vaikutukset kasvillisuuteen

Liesjärven alueesta tehtiin kasvillisuus selvitys linjalaskentamenetelmällä kesäkuussa 2006. Linjoja oli neljä etelä-pohjoissuunnassa. Liesjärven alueen kasvillisuus voidaan jakaa kasvillisuuskartoituksen perusteella neljään kasvillisuuskuviioon. Pääuomassa ja avovesilampareissa kasvaa vesikasvillisuutta, valtalajeina ulpukka ja vehka. Pohjoisessa, tulevan padon lähetyvillä on kuivemmassa viihtyvää kasvillisuutta, jossa heinät ja sarat ovat valtalajeina. Liesjärven keskiosassa on järvikorteikkaa, jonka seassa kasvaa runsaana kurjenjalkaa sekä saroja. Loput alueesta on jokseenkin yhteneväistä saraikkaa, jonka seassa on myös yleisenä kurjenjalkaa. Kokonaisuudessaan Liesjärvi voidaan luokitella vaihettumissuoksi (luontotyyppi 7140).

Koska vedenpinnan nostolla pyritään saamaan yhtenäinen vesialue Liesjärvelle, toimenpide tulee vaikuttamaan merkittävästi kasvillisuuteen ja luontotyyppi tulee muuttumaan osittain. Suurin osa tämänhetkisestä kasvillisuudesta kuolee jäädessään veden alle. Rannan laitamille, mataliin kohtiin ja pesimäsaarekkeille tulee kuitenkin jäämään luhtakasvillisuutta, kuten järvikortetta ja saroja. Vesikasvit, kuten ulpukka, tulevat yleistymään huomattavasti.

Osa rannan metsämaasta vettyy, ja sinne muodostuu kosteammassa viihtyvää kasvillisuutta. Liesjärven eteläpään suoranta tulee vetymään entisestään, joten sen kasvillisuus kehittynee tämänhetkisen Liesjärven suon kaltaiseksi. Liesjärvellä tavattavaa suotyyppiä tulee siis jatkossakin säilymään sen reunamilla. Muutokset kasvillisuus-

vyöhykkeissä tekevät Liesjärven alueesta nykyistä monimuotoisemman sekä kasvien että eläinlajiston osalta.

Veden noston jälkeen Liesjärvi rajautuu idässä ja etelässä enimmäkseen metsään, osin myös peltoon. Alueen rannoilla kasvaa nuorta koivikkoa, järeämpää männikköä sekä kuusta. Alueen pohjois- ja koillisosassa kasvavaa nuorta koivikkoa tulee jäämään veden alle ja kuolemaan. Puusto on tarpeen poistaa ko. alueelta. Idässä järvi rajautuu jyrkästi nousevaan rantaan, joten sen osan puustolle ei vedenpinnan nostolla ole vaikutusta. Länsirannan veden rajassa kasvava puusto tulee osittain kuolemaan maan vettymisen vuoksi, mutta sitä ei tule poistaa (lahopuun edullisuus lajistolle).

Etelärannan suoalue tulee säilymään suona, mutta se vettyy entisestään ja muuttuu kasvillisuudeltaan. Alueesta tulee hyvä elinympäristö niille lajeille, jotka muutoin kärsivät vedenpinnan noston vaikutuksista. Alueella kasvaa jonkin verran koivikkoa, joka tulee kuolemaan vettymisen seurauksena.

Koko Liesjärven alueella kasvaa runsaasti pensasmaista pajua. Keskiosissa pajukko on huomattavasti matalampaa kuin reuna-alueilla. Keskiosan pajukko tulee jäämään veden alle vedenpinnan noston yhteydessä ja se olisi hyvä raivata pois. Reuna-alueiden korkeampi pajukko on hyvä jättää pajusirkun ja ruokokerttusen pesimäympäristöksi.

Turvelauttoja tulee nousemaan jonkin verran pohjasta veden pintaan. Ne kuin myös vähitellen leviävä kasvillisuus tulisi poistaa lampareista, jotta vesialue pysyy avoimena. Sama koskee pesimäsarekkeille mahdollisesti kasvavaa pajukkoa.

Johtopäätökset

Natura-arvion laatijan käsityksen mukaan hankkeella ei ole luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua merkittävää haitallista vaikutusta alueeseen ja hanke voidaan toteuttaa suunnitellulla tavalla.

ALUEIDEN OMISTUS JA SOPIMUKSET

Hankkeen toteutuksen seurauksena vesialueeksi muuttuva maa-alue on kokonaan Suomen valtion omistuksessa ja sitä hallinnoi Metsähallitus. Myös suurin osa ranta-alueesta, johon hanke vaikuttaa, on Metsähallituksen hallinnassa. Hakemuksen liitteenä on Liesjärven rannan tuntumassa olevien 12 kiinteistön omistajien suostumukset, joissa on ilmoitukset siitä, että omistajat eivät esitä asiassa korvausvaatimuksia. Kyseisten kiinteistöjen alueella maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Niiden tilojen osalta, jotka eivät ole suostumustaan antaneet, on tehty kiinteistö- ja omistajakohtainen vahinkoarvio.

VAHINKOARVIO

Tuleva Liesjärven keskivedenkorkeus MW on $N_{60} + 35,70$ m, joka olisi samalla myös tuleva kasvukauden keskivedenkorkeus (MW_{veg}).

Ylivedenkorkeus (HW), joka on ollut $N_{60} + 36,10 \dots 36,30$ m, ei tulisi muuttumaan.

Maatalousmaan täyden arvon korkeutena pidetään ylivedenkorkeutta lisättynä $0 \dots 30$ cm tai kasvukauden keskivedenkorkeutta lisättynä 80 cm, joista valitaan korkeampi lukema. Ylivedenkorkeuden mukaan olisi maatalousmaan täysi arvo nykytilanteessa ja padon rakentamisen jälkeen korkeudella $N_{60} + (36,20 + 0,15)$ m = $N_{60} + 36,35$ m. Kasvukauden keskivedenkorkeuden mukaan olisi maatalousmaan täysi arvo padon rakentamisen jälkeen korkeudella $N_{60} + (35,70 + 0,80)$ m = $N_{60} + 36,50$ m.

Peltoviljelyn alaraja on nykyaikaisessa koneellisessa viljelyssä keskimäärin 40 cm kasvukauden keskivedenkorkeuden yläpuolella eli tällä hetkellä se olisi arvioitujen peltolohkojen osalla noin $N_{60} + 35,70$ m. Tällöin on arvioitu, että kyseisten peltolohkojen kohdalla MW_{veg} on nyt noin $N_{60} + 35,30$ m. Vahinkoarviomittaukset tehtiin 2.9.2006, jolloin ko. peltolohkoihin rajoittuvien ojien vedenkorkeus oli $N_{60} + 35,22 \dots 35,30$ m. Korkeus $N_{60} + 35,70$ m on kyseisten peltolohkojen alarajan korkeus, jolla pellon arvona pidetään 35% sen täydestä arvosta. Vedenpinnan noston jälkeen vastaava korkeus olisi $N_{60} + 36,10$ m.

Maatalousmaalle aiheutuva vettymishaitta lasketaan siten, että piirretään maan suhteellinen arvokäyrä nykyisin vallitsevien vedenkorkeuksien mukaisesta tilanteesta ja vastaavasti vedenpinnan noston jälkeisestä tilanteesta. Maan arvon muutos voidaan lukea käyrien erotuksena. Maatalousmaan hintaa arvioidaan yleisimmin tuottoarvon tai kauppaa-arvon mukaan. Tässä vahinkoarviossa on käytetty kauppaa-arvoa, joka on suunnittelualueella salaojitettun pellon kohdalla keskimäärin $5\,000$ €/ha.

Tila Loukashuhta RN:o 11:37 sijaitsee järven keskivaiheilla sen itäpuolella. Vedennostolla on vaikutusta tilan salaojitettun pellon alareunan kuivatukseen. Pelto sijaitsee kokonaisuudessaan korkeuden $N_{60} + 35,70$ m yläpuolella, joten maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Pellostaa noin 720 m² sijaitsee korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 35,70 \dots 36,10$ m, jolloin suhteellisen arvon muutos on 39% . Korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 36,10 \dots 36,50$ m puolestaan sijaitsee noin 560 m² pellostaa, jolloin suhteellisen arvon muutos on 18% . Muilta osin tilan alavimmat osat ovat korkeuden $N_{60} + 36,50$ m yläpuolella sijaitsevaa kivikkoista kalliota.

Korvaus peltoalueelle aiheutuvasta vettymishaitasta on siten:
 $39/100 \times 0,072$ ha $\times 5\,000$ €/ha + $18/100 \times 0,056$ ha $\times 5\,000$ €/ha =
 $190,80$ €

Tila Liesmäki RN:o 5:8 sijaitsee samoin järven keskivaiheilla sen itäpuolella ja rajoittuu pohjoisrajaltaan tilaan Loukashuhta RN:o 11:37. Vedennostolla on vaikutusta tilan salaojitettun pellon alareunan kuivatukseen. Pelto sijaitsee kokonaisuudessaan korkeuden $N_{60} + 35,70$ m yläpuolella, joten maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Pellos-

ta noin 1 710 m² sijaitsee korkeusvyöhykkeellä N₆₀ + 35,70...36,10 m, jolloin suhteellisen arvon muutos on 39 %. Korkeusvyöhykkeellä N₆₀ + 36,10...36,50 m puolestaan sijaitsee noin 2 310 m² pellosta, jolloin suhteellisen arvon muutos on 18 %. Pellon lisäksi pieni kaistalle kalliota ja tieuraa sijaitsee korkeuden N₆₀ + 35,60 m alapuolella. Näille ei aiheudu hankkeesta korvattavaa haittaa.

Korvaus peltoalueelle aiheutuvasta vettymishaitasta on siten:
 $39/100 \times 0,171 \text{ ha} \times 5\,000 \text{ €/ha} + 18/100 \times 0,231 \text{ ha} \times 5\,000 \text{ €/ha} = 541,35 \text{ €}$

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Ympäristölupavirasto on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta 8.11.–10.12.2007 ympäristölupavirastossa sekä Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 10.12.2007. Lisäksi Lounais-Suomen ympäristökeskukselta on pyydetty lausunto hakemukseen sisältyvästä Natura-arvioinnista.

MUISTUTUKSET, VAATIMUKSET JA MIELIPITEET

1) Lounais-Suomen ympäristökeskus on todennut, että hakemusasiakirjojen perusteella Liesjärvi ei ole vesilain 1 luvussa tarkoitettu vesistö, eikä kyse siten ole vesistöön rakentamisesta muutoin kuin alueen keskellä kulkevan uoman osalta. Se on valuma-alueen 11,1 km² perusteella jokea vähäisempi virtaavan veden vesistö eli puro. Vesialuetta Liesjärvessä on tilapäisesti lähinnä kevättulvien aikaan. Kyse on hankkeesta, jossa maa-aluetta muutetaan pysyvästi vesialueeksi. Hakija omistaa vesialueeksi muutettavan alueen.

Ympäristökeskus on esittänyt, että lampareet kaivettaisiin ensin ns. kuivatyönä talvella ja Liesjärven vedenpintaa nostettaisiin vasta sen jälkeen. Tämä työjärjestys olisi ympäristölle vähemmän haittaa tuotava vaihtoehto ja todennäköisesti myös halvempi eikä vedennoston seurauksena mahdollisesti nousevia turvelauttoja tällöin tarvitse poistaa. Lisäksi pesimäsaarekkeet tulisi sijoittaa vesijätön reuna-alueelle riittävän leveän vesiesteen päähän rannasta, koska saarekkeet ovat voimakkaasti maisemaa muuttavia. Kunnostustoimissa tulisi keskittyä avovesialueen lisäämiseen sellaiselle alueelle, että lampareiden kaivumassat soveltuvat saarekkeiden tekemiseen.

Ympäristökeskus katsoo, että avovesialueen lisäämisellä parannetaan Liesjärven lintuvesiarvoa. Lisäksi hanke parantaa alapuolisen Hinnerjoen vesistön veden laatua, kun Liesjärven ravinteiden pidätyskyky paranee kosteikkoalan lisääntyessä. Lupamääräyksiin ympäristökeskus esittää mm. vedenkorkeuksien tarkkailua ympäristökeskuksen hyväksymän ohjelman mukaan. Töiden aloittamiseen voidaan myöntää lupa.

Ympäristökeskus on pyytänyt hakijalta täydennystä Natura-arvioon 14.12.2007 mennessä ja lausuu arviosta erikseen.

2) Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikkö on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa lupahakemuksesta.

3) AA (tilat Loukashuhta RN:o 11:37 ja Liesmäki RN:o 5:8) on ilmoittanut, että hanke tulee estämään kuivatusvesien poispääsyn hänen mailtaan ja muuttaa osan pelloista vesijättömaaksi. TE-keskuksen mukaan alueelle ei tulla maksamaan mitään tukia. Samalla poistuu sadon kuljetusmahdollisuus koko Loukashuhdan peltolohkolta. Kuljetus tapahtuu nykyisin pellon alareunasta Rinnevainion peltolohkoa pitkin. Myös jälkimmäisen pellon kulkureitti tulee olemaan vesijättömaata.

Suunnitelmassa väitetään virheellisesti, ettei Loukashuhdan peltolohkon reunaojasta olisi ollenkaan laskuojaa. Tilojen Loukashuhta ja Liesmäki rajalta kuitenkin menee noin 2 m leveä väylä järviolueella olevalle avolampareelle. Koska kyseisellä lampareella sijaitsee iso lähde, on veden korkeus ojassa melko vakio ympäri vuoden. Oja näkyy hyvin esimerkiksi peltolohkoista otetuissa ilmakuvissa.

Koska kyseisellä alueella tullaan suorittamaan runsaasti kaivutöitä, voitaisiin kaivaa ohitusoja, joka jatkuisi pellon reunaojasta järviolueen reunaa pitkin kohti Lasorahkaa ja sieltä joko Lasorahkan kuivatusoja pitkin tai järven päässä olevan kalliosaarekkeen ja Lasorahkan välistä padon taakse käyttämällä kyseistä maa-ainesta penkereenä ojan ja järven välissä. Näin hakija voisi nostaa veden haluamalleen korkeudelle eikä tarvitsisi maksaa mitään korvauksia ja kuivatusvedet voisivat virrata pois muistuttajan mailta. Tulevat maksimivedenkorkeudet pitäisi olla tiedossa, koska ne sattuvat yleensä keväällä kylvöaikaan ja syksyllä peltotöiden aikaan.

Koko hanke on kyseenalainen monestakin syystä. Sorsalinnut tuskin ryhtyvät pesimään alueella, kun ne eivät pesi muillakaan lähialueiden kunnostetuilla järvillä. Nykyisellään alue toimii erinomaisena suodattimena alueen etelä- ja itäosien suurilta suoalueilta tuleville vesille. Miten estetään esim. villiminkkejä tuhoamasta lintujen pesiä? Ketutkin uivat yli neljän metrin matkoja.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on todennut, että pesimäsaarekkeiden rakentaminen ns. märkätyönä veden noston jälkeen ei välttämättä aiheuta sen enempää haittaa kuin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen esittämä ns. kuivatyönä tehtävä työ. Myöskään kustannukset eivät välttämättä ole suuremmat. Hakija esittää, että lupa myönnetään siten, että pesimäsaarekkeet voidaan vaihtoehtoisesti rakentaa kummalla tavalla tahansa. Työtapa ratkeaa tarjousten perusteella.

AA esittää muistutuksessaan, että osa hänen pelloistaan muuttuisi vesijättömaaksi ja että hänen pelloilleen ei enää vedenpinnan noston jälkeen olisi saatavissa maataloustukea. Suunnitelman mukaan

AA:n maata ei jää veden alle eikä muutu vesijätöksi. Pellon kuivatusvesien virtausta järveen ei noston jälkeenkään mitenkään estetä. Pellot säilyvät viljelykelpoisina. **AA:n** maiden osalta on laadittu vahinkoarvio, jonka perusteella on arvioitu vettymishaitasta käypä korvaus.

Sadon kuljetus ei todellisuudessa vaikeudu, koska ko. kulkureitin kohdalla vettymisen lisääntyminen on niin vähäistä, ettei haittaa traktorilla ajolle aiheudu. Vaihtoehdoisen reitin järjestäminen on myös helppoa eikä aiheuta sanottavasti kustannuksia. **AA:n** kanssa on suunnitteluprosessin aikana keskusteltu useita kertoja.

Mitä muistutuksessa tarkoitetaan peltolohkon reunaojalla, jää epäselväksi. Ainakaan vedennosto ei vaikeuta tilan Loukashuhta kuivatususta enempää kuin mitä vahinkoarviossa on esitetty. Ohitusojan rakentaminen olisi kustannuksiltaan kallis ja epätarkoituksenmukainen, kun otetaan huomioon hankkeesta aiheutuvien kuivatushaittojen vähäisyys. Hakemus ja sen perustelut ovat riittävä selvitys tulevista vedenkorkeuksista ja hankkeen tarpeellisuudesta.

Metsästykseseen liittyvät asiat ratkaistaan myöhemmin eivätkä ne liity hakemukseen. **AA:lla** ei ole metsästyslupaa suunnittelualueeseen eikä hän ole sitä Metsähallitukselta anonut. Ranta-alueet tulevat säilymään luonnontilaisina eikä sinne ole tarkoitus kaavoittaa vapaa-ajan alueita.

HAKIJAN TÄYDENNYS NATURA-ARVIOON

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen pyydettävä hakijalta lisätietoja alueen luontotyypeistä, vedennoston vaikutuksista niihin sekä perusteluja luontotyypeille aiheutuvan vaikutuksen merkittävyydelle luvan hakija on 10.12.2007 esittänyt ympäristökeskukselle täydennyksen ja toimittanut sen ympäristölupavirastoon 16.1.2008.

Iso-Hölön Natura 2000 -alueeseen (FI0200099) kuuluvan Liesjärven alueen pinta-ala reunametsät mukaan lukien on noin 78 ha, josta kivennäismaata on 3 ha, korpia ja rämeitä 11 ha ja loput 64 ha on nevaa ja luhtaa. Kasvillisuuskartoituksen ja maastoinventoinnin perusteella alueen luontotyypit määriteltiin syksyllä 2006 Metsähallituksen luontotyyppi-inventoinnin periaatteiden mukaisesti. Liesjärven sara- ja ruoholuhdat, korteluhdat ja pajuluhdat kuuluvat luontotyyppiin *vaihettumissuot ja rantasuot* (7140) ja laidoilla olevista korvista ja rämeistä osa täyttää *puustoisen suon* (91D0) kriteerit. Vaihettumissuota ja rantasuota (7140) on yhteensä 61,8 ha ja puustoista suota (91D0) 2,6 ha. Luoteisreunan puustoiset suot kuuluvat Liesrahkan keidassuokokonaisuuteen.

Aikoinaan suoritettun vedenpinnan laskun jälkeen Liesjärven vesijätöltä/suoniityltä on kerätty karjalle rehua. Laidunnus ja hyötykäyttö ovat loppuneet 1950–60-luvulla. Vuonna 1969 alueella suoritettiin koepadotus, jossa vedenpintaa nostettiin noin metri. Pato purettiin vuonna 1974, jonka jälkeen Liesjärvi on ollut vesijättömaana.

Liesjärvi on ollut ihmistoiminnan muokkaama alue ainakin viimeisten 150 vuoden ajan, joten sen vesitalouden luonnontilaisuus ei ole merkittävä. Viimeisten vuosikymmenien aikana järven ranta-alue on alkanut kasvaa umpeen ja myös alueen keskiosa on paikoin pajukoitunut. Pohjoispään luusuassa on kuivempaa, niittymäistä aluetta, joka on laidoiltaan alkanut metsittyä. Luontotyyppiä vaihettumissuot ja rantasuot edustavat alueet ovat muutostilassa ja niistä osa kasvaa umpeen lähivuosisikymmenien aikana, ellei alueen vesitaloudessa tapahdu muutoksia. Nyt suunnitteilla olevan veden noston myötä osa vaihettumissuosta ja rantasuosta jää ainakin osan aikaa vuodesta veden alle ja alavimmat alueet palautuvat vesialueeksi. Toisaalta veden noston myötä laita-alueiden ko. luontotyyppin luonnontilaisuus ja edustavuus paranee niiden vettymisen myötä. Laitojen umpeenkasvaneista osista syntyy uudelleen avoimia osia puuston kuollessa vedenpinnan nousun myötä.

Yhteenvedon hakija toteaa, että Iso-Hölön Natura-alueella on luontodirektiivin mukaisia suojeltavia luontotyyppijä (SCI), minkä lisäksi alue on lintudirektiivin mukaisesti erityisesti suojeltu alue (SPA). Liesjärven veden nostohankkeen vaikutukset ovat kokonaisuutena positiiviset ja alueen luontoarvoja parantavat, koska palautuvan vesialueen myötä Liesjärven linnusto lisääntyisi sekä määrällisesti että lajistollisesti. Luontotyyppin vaihettumissuot ja rantasuot määrä tulee pinta-alallisesti vähenemään, mutta luontotyyppin edustavuus ja luonnontilaisuus paranevat. Lisäksi osa Liesjärvestä palautuu vesialueeksi, joka se on aikaisemmin ollut. Luontotyyppi vaihettumissuot ja rantasuot on Natura-alueella häviämisaarassa umpeenkasvun seurauksena. Veden nosto turvaa luontotyyppin säilymistä alueella. Edellä esitetyn perusteella hanke ei merkittävästi heikennä Natura-alueen luontoarvoja.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA

Lounais-Suomen ympäristökeskus on 27.12.2007 lausunnossaan todennut, että hakijan täydennyksen myötä myös luontotyyppien arviointi on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla.

Linnustossa haitallisia vaikutuksia on todettu ainoastaan liron osalta. Muiden Natura-alueen perustana olevien lajien ja muuttolintujen osalta hankkeen vaikutukset ovat joko neutraaleja tai positiivisia. Liron pesimäkanta oli Liesjärvellä vedenpinnan koenoston yhteydessä merkittävästi nykyistä korkeampi (1 vs. 7–10 paria). Vaikka liron Etelä-Suomen pesimäkanta onkin taantunut, niin osa tästä muutoksesta selittyy myös sillä, että liro esiintyy selvästi runsaampana vetisillä avosoilla kuin kuivemmilla soilla. Etelä-Suomessa etenkin lintujärvi-rannat ovat suosiossa. Koenoston aikana olosuhteet ovat siis olleet lirolle suotuisimmat kuin nykyään. Ympäristökeskus katsoo, että hankkeesta ei ole merkittävää haitallista vaikutusta myöskään lirolle.

Veden noston seurauksena osa luontotyypistä vaihettumissuot ja rantasuot jää pysyvästi veden alle, mutta toisaalta laita-alueilla luontotyypin luonnontilaisuus ja edustavuus paranee. Luontotyypin puustoiset suot osalta veden noston vaikutusta ei voida ympäristökeskuksen mielestä pitää merkittävänä. Luontotyyppioppaan mukaan vaihettumissuot ovat avo- ja pensaikkoluhtia. Niille on ominaista märkyys ja usein sijainti vesistön rannalla. Luonnontilan kannalta olennaista on vesitalouden luonnontilaisuus.

Ympäristökeskuksen mielestä on selvää, että luontotyypin vaihettumissuot pinta-ala pienenee merkittävästi veden noston seurauksena. Toisaalta ilman veden nostoa luontotyyppi on vaarassa hävitä kokonaan Iso-Hölön Natura-alueelta. Näin ollen pidemmällä aikavälillä tarkastellen veden nostolla on positiivinen vaikutus luontotyypin säilymiselle, vaikka hetkellisesti tarkastellen vaikutus on negatiivinen. Ympäristökeskus on todennut, ettei veden nosto luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä niitä luonnontarhoja, joiden vuoksi alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Ympäristölupavirasto myöntää Metsähallitukselle luvan Liesjärven vedenpinnan nostamiseen hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa. Hanke käsittää vesijätön vesittämisen järven luusuaan rakennettavan pohjapadon avulla ja avovesilampareiden kaivamisen uomineen sekä lintujen pesimäsaarekkeiden rakentamisen alueen itä- ja eteläosaan.

Keskivedenkorkeus ja samalla vesilain 1 luvun 6 §:n mukainen vesialueen raja maata vastaan on veden noston jälkeen $N_{60} + 35,70$ m.

Ympäristölupavirasto määrää vettyivistä maa-alueista maksettavaksi korvaukset lupamääräyksessä 8). Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1) Liesjärven luusuaan tilan Euran Valtionmaa RN:o 893:1:1 alueelle rakennetaan paalulle 0 + 30 pohjapato maapenkereineen hakemussuunnitelman liitteiden 2–5 (piirustukset 30.5.2006) mukaisesti. Pituudeltaan 69 m ja leveydeltään 3 m oleva patopenger rakennetaan moreenista korkeuteen $N_{60} + 36,20$ m. Purkautumisaukon leveys on 8 m ja määräävä kynnyshöheus $N_{60} + 35,65$ m.

Mikäli suunnitelman mukainen keskivedenkorkeus $N_{60} + 35,70$ m ei toteudu, pohjapadon rakennetta on tarvittavin osin muutettava Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla siten että kyseinen keskivedenkorkeus toteutuu.

Töiden suorittaminen

2) Työt on suoritettava siten ja sellaisena aikana, että vesistölle ja sen käytölle sekä linnustolle ja muulle ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä ja siten, ettei vettä tarpeettomasti padoteta. Töitä suoritettaessa saadaan virtausta tarvittaessa sulkea tai supistaa.

3) Luvan saajan on poistettava vedenpintaan nousevat turvelautat vesialueelta ja estettävä niiden kulkeutuminen Liesjärvenojaan.

4) Luvan saajan on suoritettava töiden johdosta mahdollisesti tarpeelliset salaojien, rumpujen, kaapelien, johtojen ja muiden rakenteiden suojaukset, siirrot ja muutostyöt. Näistä on tarvittaessa sovittava omistajan kanssa.

5) Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siistittävä ja rakennuspaikat saatettava muutoinkin asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Tarkkailu

6) Luvan saajan on tarkkailtava pohjapadon vaikutuksia Liesjärven vedenkorkeuksiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi tulee toimittaa ympäristökeskukselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

Tarkkailutulokset on toimitettava Euran kunnan ja Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille ja Lounais-Suomen ympäristökeskukselle. Tiedot on pyydettyäessä esitettävä myös niille, joiden oikeuteen tai etuun ne saattavat vaikuttaa.

Kunnossapito

7) Luvan saajan on pidettävä patorakenteet suunnitelman edellyttämässä kunnossa.

Korvaukset

8) Luvan saajan on, ellei toisin sovita, maksettava tilojen Loukashuh-ta RN:o 11:37 ja Liesmäki RN:o 5:8 (Euran kunta, Hinnerjoen kylä) omistajalle **AA:lle** peltomaiden vettymisestä seuraavat kertakaikkiset korvaukset: **XX €** ja **XX €** eli yhteensä **XX €**.

Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä lukien, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Eräpäivästä lähtien korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

9) Mikäli tässä päätöksessä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuu muu edunmenetyks, jota nyt ei ole edellytetty, voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun vaatiessa asianomainen viranomainen lupapäätöksen lainvoiman estämättä saattaa asian vesilain 2 luvun 27 §:ssä säädetyssä ajassa ympäristölupaviraston käsiteltäväksi.

Töiden suorittamisesta aiheutuva vahinko ja haitta on viivytyksettä korvattava.

Määräajat ja ilmoitukset

10) Työt on aloitettava neljän vuoden kuluessa ja toteutettava olenaisilta osin kuuden vuoden kuluessa siitä lukien, kun lupapäätös on saanut lainvoiman uhalla, että lupa raukeaa.

11) Luvan saajan on ilmoitettava töiden aloittamisesta kirjallisesti Euran kunnan ja Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja naapuritilojen omistajille.

12) Töiden valmistuttua siitä on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti ympäristölupavirastolle ja lupamääräyksessä 11) mainituille viranomaisille. Valmistumisilmoitukseen on liitettävä selvitys työn toteuttamisesta tarvittavine tarkepiirustuksineen.

Perustelut

Liesjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi, jolla on merkitystä myös muuttolintujen muutonaikaisena levähdyspaikkana. Aikoinaan lasketun järven lintuvesiarvon säilyminen edellyttää umpeenkasvun ja kuivumisen vuoksi kunnostustoimia. Vedenpinnan nostolla ja avovesialueiden kaivamisella ehkäistään umpeenkasvamista ja luodaan edellytykset vesilinnuston säilymiselle ja monipuolistumiselle. Pesimäsaarekkeiden rakentamisella parannetaan vesilintujen pesimäolosuhteita.

Hankkeella on myönteinen vaikutus lähes kaikkiin Iso-Hölön Natura 2000 -alueen lintulajeihin. Hanke vaikuttaa lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna jossain määrin haitallisesti *vaihtumissuot ja rantasuot* -luontotyyppiin (7140) kyseisen luontotyypin pinta-alan pienetessä. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna vaikutus on kuitenkin myönteinen, koska veden nosto turvaa luontotyypin säilymistä alueella. Suunnitelman mukainen kunnostus ei siten merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Iso-Hölön alueeseen sisältyvä Liesjärvi on Natura 2000 -verkostossa.

Kunnostuksen toteuttaminen myös lisää alueen kiinnostavuutta ja edistää luontomatkailua. Alue muuttuu järvimäisemmäksi. Hankkeesta saatavien hyötyjen rahallista arvoa on vaikea arvioida.

Ympäristölupavirasto hyväksyy hakijan vahinkoarvion ja korvausesityksen perusteiltaan ja määrältään. Hankkeesta aiheutuvat korvatta-

vat vahingot aiheutuvat itäisen rannan kahden tilan peltojen vähäisestä vettymisestä ja ovat arvoltaan yhteensä noin **XX** euroa. Tulva-vedenkorkeuksiin hankkeella ei ole vaikutusta.

Hankkeesta suunnitelmassa ja lupamääräyksissä sanotulla tavalla toteutettuna saatava hyöty on erityisesti yleiseltä kannalta katsottuna siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa, aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa eikä suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Hankkeen toteutuksen seurauksena vesialueeksi muuttuva maa-alue ja alue, jolle pohjapato rakennetaan, ovat kokonaan valtion omistuksessa.

Lainkohdat Vesilain 2 luvun 6 §:n 2 momentti ja 11 § sekä 11 luvun 3, 5, 14 ja 14 a §
Luonnonsuojelulain 65 §

Töidenaloittamislupa Ympäristölupavirasto myöntää Metsähallitukselle luvan aloittaa työt ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Perustelut Töiden aloittamisen lykkäytymisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa vahinkoa ja töiden aloittaminen voi tapahtua tuottamatta muille vesien käyttömuodoille ja luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa pysyvää haittaa, jos lupa muutoksenhaun johdosta evätään tai sen ehtoja muutetaan. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupa evätään tai sen määräyksiä muutetaan.

Lainkohta Vesilain 2 luvun 26 §

Lausunto muistutuksista ja vaatimuksista

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen muistutus ja lausunto on otettu luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla huomioon.

AA:n muistutuksen osalta ympäristölupavirasto toteaa, että hankkeella ei ole vaikutusta Liesjärven ylivedenkorkeuksiin, mistä johtuen myös vettymisvahingot tulevat olemaan vähäisiä. Muilta osin ympäristölupavirasto viittaa hakijan selityksessään esiintuomaan.

KÄSITTELYMAKSU Tämän päätöksen käsittelymaksu on 2 300 euroa.

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun ympäristölupaviraston maksullisia suoritteita koskevan ympäristöministeriön asetuksen (1388/2006) maksutaulukon mukaisesti. Kysymyksessä on pääosin pohjapato (padotettava vesialue yli 0,1 km² ja enintään 4 km², maksu 2 300 €).

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Leena Simpanen

Heikki Penttinen

Esko Vähäsöyrinki

Hanna Pesonen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Leena Simpanen, Heikki Penttinen ja Esko Vähäsöyrinki (tarkastava jäsen). Asian on esitellyt esittelijä Hanna Pesonen.
Hip/sl

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **25.3.2008**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@om.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valitus kirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Panimokatu 1, 00580 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	020 490 121 (vaihde)
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	kirjaamo.lsy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

**LÄNSI-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO**

Helsinki

LUPAPÄÄTÖS

Nro 21/2008/4
Dnro LSY-2007-Y-285
Annettu julkipanon jälkeen
20.2.2008

ASIA Liesjärven vedenpinnan nostaminen ja töiden aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista, Eura ja Laitila

LUVAN HAKIJA Metsähallitus

HAKEMUS Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalvelut -yksikkö on ympäristölupavirastoon 28.9.2007 toimittamassaan hakemuksessa pyytänyt lupaa Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa sijaitsevan Liesjärven kunnostamiseen eli käytännössä järvimaatuman vesittämiseen hakemuksen liitteenä olevan, 30.5.2006 päivätyn Liesjärven vedenpinnan nostosuunnitelman mukaisesti sekä avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentamiseen. Tavoitteena on järven luonnon-suojelu- ja maisema-arvojen parantaminen. Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa töiden aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista.

HANKEALUE

Sijainti ja yleiskuvaus

Liesjärven järvimaatuma sijaitsee Euran kunnan ja Laitilan kaupungin alueilla Lapinjoen vesistön Hinnerjoen osavaluma-alueella (nro 33.004) noin 7 kilometriä Hinnerjoen taajamasta etelään.

Vesijättöalueen pinta-ala on noin 65 ha ja pääosa siitä on korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 35,0 - 35,5$ m. Kevättulvien aikana osalle alueesta muodostuu yhtenäinen vesialue, jota muuttomatalla olevat vesilinnut käyttävät levähdyspaikkana. Kesällä avovettä on vain vesijätön läpi etelä-pohjoissuuntaisesti kulkevassa kuivatusojassa ja sen sivu-uomissa sekä pienissä lampareissa alueen itäosassa.

Liesjärven luusuasta järven pohjoispäästä lähtevä lasku-uoma, Liesjärvenoja, purkaa vetensä noin 3 kilometrin päässä sijaitsevaan Hinnerjokeen. Vesijättöalue rajoittuu itä- ja eteläosaltaan metsä- tai peltoalueeseen. Länsi- ja pohjoispäässä vesijättöä ympäröivät suot, jotka ovat 3–5 m vesijättöalueen pintaa korkeammalla. Länsirannan suoalueilta nostetaan teollisesti turvetta. Vesijätön "rantaviivan" pituus on reilut 4 km, josta noin 650 metrin pituinen osuus rantaviivan tuntumassa on peltoa.

Liesjärven vesijättöalue sisältyy kokonaisuudessaan Natura 2000 -ohjelmaan (Iso-Hölön alue, FI0200099, suojelun perustana SCI ja SPA, pinta-ala 941 ha). Vesijättöalueen lisäksi myös suurin osa varsinaisen vesijättöalueen ulkopuolisesta rantavyöhykkeestä on Suomen valtion omistuksessa ja Metsähallituksen hallinnassa.

Liesjärvi on 1800-luvun lopulla laskettu karjatalouden tarpeita varten. Myöhemmin Liesjärvenojaa on perattu useita kertoja. Turun vesi- ja ympäristöpiiri laati Liesjärven kunnostussuunnitelman 31.1.1989 (Tnro 691 TUVY 1:1), jossa esitettiin keskivedenkorkeuden (MW) nostamista runsaalla metrillä korkeuteen $N_{60} + 36,40$ m, joka olisi tarkoittanut vesisyvyyttä 0,9–1,4 m suurimmalla osalla aluetta. Hanke olisi kuitenkin edellyttänyt penkereiden rakentamista useisiin kohtiin ja siitä luovuttiin kustannussyistä. Liesjärven vedenpinnan nostoa alettiin jälleen suunnitella vuonna 2006 tavoitteena nostaa ali- ja keskivedenkorkeutta 40–80 cm nykyisestä ilman penkereiden ja pumppaamojen rakennustarvetta. Ensisijaisena tavoitteena on luonnonsuojelu- ja maisema-arvojen parantaminen.

Alueen hydrologia

Liesjärven valuma-alue on järven luusuassa noin 11,12 km² ja järvisuusprosentti on 5,8, kun Liesjärven järvimaatuma lasketaan järveksi. Valuma-alueella ei sijaitse pohjavesialueita. Suurin osa valuma-alueesta on metsää, jota on noin 6,0 km² (54 %). Suota on yhteensä noin 3,5 km² (31 %) ja siitä noin kolmasosa on ojitettu. Peltoa on noin 0,9 km² (8 %).

Liesjärvestä laskevan Liesjärvenojan virtaamista ei ole käytössä mitaustuloksia. Valuma-alueen ominaisuuksien perusteella arvioituna virtaamat ovat seuraavat:

HQ _{1/20} (ylivirtaama keskim. kerran 20 vuodessa)	1,5 m ³ /s
MHQ (keskiylivirtaama)	0,9 m ³ /s
MQ (keskivirtaama)	100 l/s
MNQ (keskialivirtaama)	0-10 l/s
NQ (alivirtaama)	0 l/s

Liesjärven vedenkorkeuksista on seuraavia satunnaisia havaintoja vuosikymmenien varrelta:

Ajankohta	Vedenkorkeus (N ₆₀ +)	Selvennys
15.10.1928	35,55 m	suunnitelma 1005 Tu1
15.8.1969	34,82 m	koepadotuksen tutkimus
3.6.1986	35,89 m	havainto järven eteläpäässä
4.6.1986	35,24 m	havainto luusuassa
20.4.2006	35,64 m	mitattu korkeus
6.5.2006	35,17 m	mitattu korkeus luusuassa

Liesjärveä on koetarkoituksessa padottu syksystä 1969 kevääseen 1974 saakka. Padotuskorkeus oli $N_{60} +35,60$ m, jolloin vettä oli järvestä syvimmillään noin 60 cm. Padotuksen aikana järven lintukanta muodostui rikkaaksi ja järvestä tavattiin satunnaisesti myös haukea.

Liesjärven järvimaatuman maanpinta on järven eteläpäässä ja lounaisosissa selvästi korkeammalla kuin järven muissa osissa ja nämä alueet ovat vesitettyinä ainoastaan tulvahuippujen aikana. Maanpinnan korkeudesta johtuen sekä keväisin jäistä ja kesäisin kasvillisuudesta johtuen voi vedenkorkeudessa olla kymmenien senttimetrien ero järven eteläpään ja pohjoispään välillä.

Kevättulvan jälkeen Liesjärven vedenkorkeus laskee hyvin nopeasti, kun tulvatilanne hellittää alapuolisessa Hinnerjoessa. Liesjärven tulvien kannalta ratkaisevin tekijä onkin alapuolisen vesistön tulvakorkeudet. Vedenkorkeuden ollessa järven läpi kulkevassa ojassa $N_{60} +35,19$ m avovettä ei näy juuri muualla kuin ko. ojassa.

Liesjärven vesitilavuus veden korkeudella $N_{60} +35,10$ m on lähes 0 m^3 . Vedenkorkeudella $N_{60} +35,70$ m järven pinta-ala on noin 61 ha ja tilavuus on noin $190\,000 \text{ m}^3$. Keskiyvyys on tällöin noin 30 cm. Vedenkorkeudella $N_{60} +36,00$ m järven pinta-ala kasvaisi noin 72 hehtaariin ja tilavuus noin $400\,000 \text{ m}^3$:iin.

Veden laatu

Valuma-alueen ominaisuuksista johtuen Liesjärveen tuleva vesi on heikkolaatuista. Liesjärvenojan vesi sisälsi 12.12.1988 otetun näytteen mukaan (Turun vesi- ja ympäristöpiiri) hyvin runsaasti humusta ja pH-arvo oli alhainen, 5,2. Rauta- ja fosforipitoisuudet olivat korkeita ($3\,600 \mu\text{g/l}$ ja $74 \mu\text{g/l}$), samoin veden väriluku (800 mg Pt /l). Happi oli kulunut loppuun.

Kasvillisuus

Liesjärvestä on havaittavissa kolme pääkasvillisuusvyöhykettä. Lännsirannon reuna-alueella on kapea kiiltopaju- ja viitakastikkavyöhyke. Sen sisäpuolella sekä itärannalla on sara- ja ruoholuhtaa, jonka valtalajeja ovat pullo-, viilto- ja vesisara sekä järven eteläpäässä suo-putki. Järven koillisosan luhta on kosteaa pullosaraluhtaa, jossa esiintyy mm. vesikuusta. Itärannan luhta on kuivempaa ja siellä tava- taan myös osmankäämikasvustoja. Kosteimmilla alueilla on järvikortteikkaa, jossa esiintyy runsaasti kurjenjalkaa ja terttualpia. Järven läpi kulkevassa ojassa on mm. ulpukkaa, suovehkaa, kurjenjalkaa ja vesisaraa.

Linnusto Liesjärven linnuston määrää on selvitetty Turun ja Porin lääninhallituksen toimesta vuosina 1971, 1972, 1974 ja 1977. Vuosina 1971 ja 1972 eli koepadotuksen aikana Liesjärvi on ollut erinomainen lintujärvi. Vuonna 1971 todettu vesilintutiheys 109 paria/km^2 ja vesi- ja rantalintutiheys 154 paria/km^2 ovat Suomessa poikkeuksellisen suu-

ria. Koepadotuksen jälkeen 1974 keväällä vesilintukanta laski jyrkästi.

Lintujen kevätmuuton aikana Liesjärvellä on havaittu runsaasti metsähanhia ja laulujoutsenia. Syysmuuton aikana vedenpinta on yleensä alhaalla ja järvi on kasvillisuuden peitossa eikä siellä tällöin ole tavattu muuttolintuja. Valtakunnallisessa lintuvesiensuojeluohjelmassa (komiteanmietintö 1981:32) Liesjärvi on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi (riistantuottoarvo 39 pistettä, linnustonsuojeluarvo 69 pistettä).

Kaavoitus Satakunnan seutukaavassa 5 Liesjärvi on luokiteltu lintuvedeksi, maisemakokonaisuudeksi ja riistan lisääntymisalueeksi merkinnällä SL-31. Suojeluarvo on määritelty valtakunnalliseksi (sisältyen valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan). Varausperusteina mainitaan: geologinen, kasvitieteellinen, monipuolisuus, edustavuus, luonnonmaisema, opetuskohde, virkistyskohde, eläimistön lisääntymisalue ja muuttolintujen levähdyspaikka. Aluekuvauksena todetaan Liesjärven olevan nykyisellään vesijättömaana oleva entinen järvi, joka on muodostunut hanhien ja joutsenten muutonaikaiseksi levähdyspaikaksi.

KUNNOSTUSTOIMENPITEET

Pohjapadon rakentaminen järven luusuaan

Liesjärven vedenpinnan nostamiseksi rakennetaan järven luusuaan paalulle 0 + 30 pohjapato (tekokoski) maapenkereineen. Pato sijoituu Suomen valtion omistamalle tilalle Euran Valtionmaa RN:o 893:1:1 Euran kunnassa. Moreenirakenteinen 69 m pitkä ja 3 m leveä patopenger rakennetaan korkeuteen $N_{60} + 36,20$ m. Purkautumisaukon leveys on 8 m ja määräävä kynnyshöheus $N_{60} + 35,65$ m. Purkautumisaukon sydämeksi rakennetaan puuponttiseinä, joka ulotetaan aukon lisäksi myös sivuille. Padon etuluisa tehdään kaltevuuteen 1:3 ja Liesjärvenojan puoleinen takaluisa tehdään kaltevuuteen 1:7. Luiskat tehdään moreenista ja lopuksi kivetään (kivet \varnothing 10–50 cm). Tarvittava moreeni ja kivet tuodaan muualta.

Pohjoisempaan olevan vanhan puupadon jäänteet poistetaan uomasta ja uoman reunoilta.

Avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentaminen

Liesjärven itäosaa muotoillaan avoveden ja saarekkeiden pirstomaksi lintujen pesintä-, levähdys- ja ruokailualueeksi. Saarekkeet tehdään niihin kohtiin, joissa vesisyvyys on vedennoston jälkeen pienin ja turve tai muu kasvillisuus ulottuu pintaan asti. Työ tehdään uivalla kaivurilla, joka läjittää kaivumassat saarekkeiksi ja muotoilee ne. Saarekkeet tehdään 1,0–1,5 m keskivedenkorkeutta korkeammiksi. Kasvillisuus, turve ja savi poistetaan siten, että vesisyvyydeksi muodostuu uomien ja lampareiden keskiosissa 1–1,5 m. Uomien levey-

deksi tulee vähintään 4 m. Periaatteena on, että uomat estävät pienpetojen, kuten supikoirien ja kettujen, pääsyä saarekkeisiin.

Myös lieterantoja pyritään muotoilemaan samassa yhteydessä. Tarvetta avovesilampareiden, uomien ja pesimäsaarekkeiden rakentamiseen on esitettyä enemmän, mutta kustannussyistä ensimmäisessä vaiheessa tehdään esitetyt toimenpiteet vain noin 11 hehtaarin alueelle.

Kustannukset ja toteutus

Pohjapadon rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 8 300 €. Avovesilampareiden, pesimäsaarekkeiden ja uomien rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 50 000 €. Liesjärven länsirannalle on suunnitteilla lintutornin rakentaminen ja luontopolku myöhemmin. Niiden kustannuksiksi arvioidaan yhteensä noin 35 000 €.

Pohjapadon rakentamisessa tarvittavat materiaalit kuljetetaan patopaikalle traktorilla tilan Lasosuo RN:o 3:115 kautta. Tilan omistaja on antanut suostumuksen hankkeen toteuttamiseen. Paras ajankohta materiaalien siirrolle on talviaika, jolloin pelloille ei aiheudu vahinkoa. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan pohjapato ja toisessa vaiheessa 1–2 vuoden kuluttua tehdään avovesilampareet, pesimäsaarekkeet ja uomat. Nämä työt tehdään vesilintujen pesimäajan ulkopuolella loppukesästä alivirtaamakautena.

HANKKEEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja vesitilavuuteen

Pohjapadon rakentamisen jälkeen Liesjärven keskivedenkorkeus MW tulee olemaan $N_{60} + 35,70$ m. Pienestä valuma-alueesta johtuen haihdunta ja kasvillisuuden käyttämä vesimäärä tulevat olemaan Liesjärven tulovirtaamaa suurempia ja alivedenkorkeus NW tulee olemaan noin 10–15 cm alle määräävän kynnykskorkeuden eli $N_{60} + 35,50$ – $35,55$ m. Ylivedenkorkeus määräytyy alapuolisen Hinnerjoen tulvista eikä rakennettavasta pohjapadosta. Ylivedenkorkeus kerran kahdessakymmenessä vuodessa tulee olemaan suuruusluokkaa $N_{60} + 36,10$ – $36,30$ m kuten tähänkin saakka.

Nykyisen kasvukauden keskivedenkorkeuden alueella arvioidaan olevan karkeasti noin $N_{60} + 35,30$ m. Pohjapadon rakentamisen jälkeen Liesjärven pinta-ala on 61 ha keskivedenkorkeudella $N_{60} + 35,70$ m ja vesitilavuus on tällöin 190 000 m³. Uomien, avovesilampareiden ja pesimäsaarekkeiden rakentaminen lisää vesitilavuutta. Veden noston seurauksena järven pohjasta nousee turvelauttoja, joiden poistaminen myös lisää vesitilavuutta.

Vaikutukset rantatilojen kuivatukseen

Vesialueeksi muuttuva maa-alue on kokonaisuudessaan Suomen valtion omistuksessa. Lisäksi Metsähallituksen hallinnassa on suurin

osa ranta-alueesta, johon hanke vaikuttaa. Liesjärven ympärillä on 14 muiden omistamaa tilaa, joista 12 tilan omistajat ovat antaneet kirjallisen suostumuksensa hankkeen toteuttamiseen. Joidenkin tilojen osalle hanke aiheuttaa vähäistä kuivatushaittaa. Kahden järven itäpuolella olevan peltotilan osalta ei suostumuksia ole saatu ja niistä on tehty tilakohtaiset vahinkoarviot.

Pensaikkoa ja koivuvaltaista kuitupuustoa tulee jäämään veden alle lähinnä järven pohjoispäässä. Isompaa puustoa ei tule jäämään veden alle.

Vaikutukset virkistyskäyttöön ja kalastoon

Hanke parantaa järvimaisemaa ja linnuston havainnointia. Hankkeen toteuduttua alapuolisesta vesistöstä nousee todennäköisesti kaloja Liesjärveen. Kalaston elinmahdollisuudet ovat kuitenkin huonot joh-tuen pienestä vesitilavuudesta ja talviaikaisesta hapettomuudesta.

Arvio hankkeen vaikutuksista Natura-alueen suojeluarvoihin

Vaikutukset linnustoon

Hakija on teettänyt Turun ammattikorkeakoulussa Natura-arvion Liesjärven vedenpinnan noston vaikutuksista alueen linnustoon ja kasvillisuuteen (7.12.2006). Liesjärven alueella esiintyy EU:n lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I lajeja ja säännöllisesti esiintyviä muuttolintuja. Natura-arviota varten Liesjärvellä tehtiin linnustonselvitys kesäkuussa 2006. Havaintoja tehtiin 26 lintulajista.

Vedenpinnan nostolla olisi myönteistä vaikutusta alueen linnustoon kokonaisuutena. Toisaalta joidenkin lajien elinympäristöt huonontuisivat. Veden nostolla parannettaisiin huomattavasti vesilintujen pesimämahdollisuuksia ja muutamassa vuodessa järvestä tulisi erinomainen lintujärvi. Nykyään Liesjärvellä lepäilee ja ruokailee kevätmuutonaikaisia lintuja, mutta syksyllä alueella ei ole yleensä yhtenäistä vesialuetta eikä muuttolintuja ole havaittu. Veden pinnan noston seurauksena järvestä tulisi myös hyvä syysmuuton aikainen levähdys- ja ruokailupaikka muuttolinnuille. Osa järven lintulajeista taantuisi veden noston jälkeen.

Liesjärvi on tärkeä metsähanhien ja laulujoutsenten muuton aikainen levähdyspaikka keväisin. Vedenpinnan nosto tekisi alueesta hyvän levähdyspaikan myös syysmuuton aikana. Vedenpinnan nosto ja allikoiden kaivu tekisi alueesta otollisen pesimäympäristön laulujoutsenelle.

Veden noston jälkeen ranta-alueella tulee kuolemaan jonkin verran puustoa, mikä lisää lahopuun määrää. Siten vedenpinnan nostolla on myönteinen vaikutus palokärjen elinympäristöön. Myös harmaa-päätikka, jota alueella ei tavattu, hyötyisi samalla tavoin.

Vedenpinnan noston seurauksena Liesjärven suoalue tulee pienentymään, mutta järven reunamille jää soistuvaa maata, joka on kurjelle otollista pesimäympäristöä. Sopivaa pesimäympäristöä on lisäksi tarjolla laajasti lähistön suoalueilla.

Liesjärvellä pesii yksi liropari. Koepadotuksen aikana parimäärät olivat huomattavasti suuremmat. Liron tyypillistä pesimäympäristöä ovat rämeet, luhdet ja nevat. Merkittävä osuus Etelä-Suomen lirokannasta pesii nykyisin rehevien lintujärvien saraniityillä. Vedenpinnan noston myötä liron elinympäristö kutistuisi, mutta järven reunamille jäisi sopivaa elinympäristöä.

Liesjärvellä ja sen läheisyydessä soidintaa teeriä. Suoalueet ovat tyypillistä teeren soidin ympäristöä. Vedenpinnan nostolla ei juurikaan ole vaikutusta teerikantaan, sillä teerien soidinmenot ajoittuvat kevääseen (maalis-huhtikuulle), ja silloin Liesjärvi on yleensä kevätulvien peittämä. Lähialueilla on useita avoimia suo- ja peltoalueita, jotka toimivat hyvinä soidinpaikkoina. Pyykantaan vedenpinnan nostolla ei ole vaikutusta.

Alueella on vuonna 2005 havaittu saalistava ruskosuohaukka. Vedenpinnan noston seurauksena Liesjärven sopivuus ruskosuohaukan ruokailupaikkana lisääntyisi.

Vaikutukset kasvillisuuteen

Liesjärven alueesta tehtiin kasvillisuus selvitys linjalaskentamenetelmällä kesäkuussa 2006. Linjoja oli neljä etelä-pohjoissuunnassa. Liesjärven alueen kasvillisuus voidaan jakaa kasvillisuuskartoituksen perusteella neljään kasvillisuuskuviioon. Pääuomassa ja avovesilampareissa kasvaa vesikasvillisuutta, valtalajeina ulpukka ja vehka. Pohjoisessa, tulevan padon lähetyvillä on kuivemmassa viihtyvää kasvillisuutta, jossa heinät ja sarat ovat valtalajeina. Liesjärven keskiosassa on järvikorteikkaa, jonka seassa kasvaa runsaana kurjenjalkaa sekä saroja. Loput alueesta on jokseenkin yhteneväistä saraikkaa, jonka seassa on myös yleisenä kurjenjalkaa. Kokonaisuudessaan Liesjärvi voidaan luokitella vaihettumissuoksi (luontotyyppi 7140).

Koska vedenpinnan nostolla pyritään saamaan yhtenäinen vesialue Liesjärvelle, toimenpide tulee vaikuttamaan merkittävästi kasvillisuuteen ja luontotyyppi tulee muuttumaan osittain. Suurin osa tämänhetkisestä kasvillisuudesta kuolee jäädessään veden alle. Rannan laitamille, mataliin kohtiin ja pesimäsaarekkeille tulee kuitenkin jäämään luhtakasvillisuutta, kuten järvikortetta ja saroja. Vesikasvit, kuten ulpukka, tulevat yleistymään huomattavasti.

Osa rannan metsämaasta vettyy, ja sinne muodostuu kosteammassa viihtyvää kasvillisuutta. Liesjärven eteläpään suoranta tulee vetymään entisestään, joten sen kasvillisuus kehittynee tämänhetkisen Liesjärven suon kaltaiseksi. Liesjärvellä tavattavaa suotyyppiä tulee siis jatkossakin säilymään sen reunamilla. Muutokset kasvillisuus-

vyöhykkeissä tekevät Liesjärven alueesta nykyistä monimuotoisemman sekä kasvien että eläinlajiston osalta.

Veden noston jälkeen Liesjärvi rajautuu idässä ja etelässä enimmäkseen metsään, osin myös peltoon. Alueen rannoilla kasvaa nuorta koivikkoa, järeämpää männikköä sekä kuusta. Alueen pohjois- ja koillisosassa kasvavaa nuorta koivikkoa tulee jäämään veden alle ja kuolemaan. Puusto on tarpeen poistaa ko. alueelta. Idässä järvi rajautuu jyrkästi nousevaan rantaan, joten sen osan puustolle ei vedenpinnan nostolla ole vaikutusta. Länsirannan veden rajassa kasvava puusto tulee osittain kuolemaan maan vettymisen vuoksi, mutta sitä ei tule poistaa (lahopuun edullisuus lajistolle).

Etelärannan suoalue tulee säilymään suona, mutta se vettyy entisestään ja muuttuu kasvillisuudeltaan. Alueesta tulee hyvä elinympäristö niille lajeille, jotka muutoin kärsivät vedenpinnan noston vaikutuksista. Alueella kasvaa jonkin verran koivikkoa, joka tulee kuolemaan vettymisen seurauksena.

Koko Liesjärven alueella kasvaa runsaasti pensasmaista pajua. Keskiosissa pajukko on huomattavasti matalampaa kuin reuna-alueilla. Keskiosan pajukko tulee jäämään veden alle vedenpinnan noston yhteydessä ja se olisi hyvä raivata pois. Reuna-alueiden korkeampi pajukko on hyvä jättää pajusirkun ja ruokokerttusen pesimäympäristöksi.

Turvelauttoja tulee nousemaan jonkin verran pohjasta veden pintaan. Ne kuin myös vähitellen leviävä kasvillisuus tulisi poistaa lampareista, jotta vesialue pysyy avoimena. Sama koskee pesimäsarekkeille mahdollisesti kasvavaa pajukkoa.

Johtopäätökset

Natura-arvion laatijan käsityksen mukaan hankkeella ei ole luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua merkittävää haitallista vaikutusta alueeseen ja hanke voidaan toteuttaa suunnitellulla tavalla.

ALUEIDEN OMISTUS JA SOPIMUKSET

Hankkeen toteutuksen seurauksena vesialueeksi muuttuva maa-alue on kokonaan Suomen valtion omistuksessa ja sitä hallinnoi Metsähallitus. Myös suurin osa ranta-alueesta, johon hanke vaikuttaa, on Metsähallituksen hallinnassa. Hakemuksen liitteenä on Liesjärven rannan tuntumassa olevien 12 kiinteistön omistajien suostumukset, joissa on ilmoitukset siitä, että omistajat eivät esitä asiassa korvausvaatimuksia. Kyseisten kiinteistöjen alueella maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Niiden tilojen osalta, jotka eivät ole suostumustaan antaneet, on tehty kiinteistö- ja omistajakohtainen vahinkoarvio.

VAHINKOARVIO

Tuleva Liesjärven keskivedenkorkeus MW on $N_{60} + 35,70$ m, joka olisi samalla myös tuleva kasvukauden keskivedenkorkeus (MW_{veg}).

Ylivedenkorkeus (HW), joka on ollut $N_{60} + 36,10 \dots 36,30$ m, ei tulisi muuttumaan.

Maatalousmaan täyden arvon korkeutena pidetään ylivedenkorkeutta lisättynä $0 \dots 30$ cm tai kasvukauden keskivedenkorkeutta lisättynä 80 cm, joista valitaan korkeampi lukema. Ylivedenkorkeuden mukaan olisi maatalousmaan täysi arvo nykytilanteessa ja padon rakentamisen jälkeen korkeudella $N_{60} + (36,20 + 0,15)$ m = $N_{60} + 36,35$ m. Kasvukauden keskivedenkorkeuden mukaan olisi maatalousmaan täysi arvo padon rakentamisen jälkeen korkeudella $N_{60} + (35,70 + 0,80)$ m = $N_{60} + 36,50$ m.

Peltoviljelyn alaraja on nykyaikaisessa koneellisessa viljelyssä keskimäärin 40 cm kasvukauden keskivedenkorkeuden yläpuolella eli tällä hetkellä se olisi arvioitujen peltolohkojen osalla noin $N_{60} + 35,70$ m. Tällöin on arvioitu, että kyseisten peltolohkojen kohdalla MW_{veg} on nyt noin $N_{60} + 35,30$ m. Vahinkoarviomittaukset tehtiin 2.9.2006, jolloin ko. peltolohkoihin rajoittuvien ojien vedenkorkeus oli $N_{60} + 35,22 \dots 35,30$ m. Korkeus $N_{60} + 35,70$ m on kyseisten peltolohkojen alarajan korkeus, jolla pellon arvona pidetään 35% sen täydestä arvosta. Vedenpinnan noston jälkeen vastaava korkeus olisi $N_{60} + 36,10$ m.

Maatalousmaalle aiheutuva vettymishaitta lasketaan siten, että piirretään maan suhteellinen arvokäyrä nykyisin vallitsevien vedenkorkeuksien mukaisesta tilanteesta ja vastaavasti vedenpinnan noston jälkeisestä tilanteesta. Maan arvon muutos voidaan lukea käyrien erotuksena. Maatalousmaan hintaa arvioidaan yleisimmin tuottoarvon tai kauppaa-arvon mukaan. Tässä vahinkoarviossa on käytetty kauppaa-arvoa, joka on suunnittelualueella salaojitettun pellon kohdalla keskimäärin $5\,000$ €/ha.

Tila Loukashuhta RN:o 11:37 sijaitsee järven keskivaiheilla sen itäpuolella. Vedennostolla on vaikutusta tilan salaojitettun pellon alareunan kuivatukseen. Pelto sijaitsee kokonaisuudessaan korkeuden $N_{60} + 35,70$ m yläpuolella, joten maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Pellosta noin 720 m² sijaitsee korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 35,70 \dots 36,10$ m, jolloin suhteellisen arvon muutos on 39% . Korkeusvyöhykkeellä $N_{60} + 36,10 \dots 36,50$ m puolestaan sijaitsee noin 560 m² pellosta, jolloin suhteellisen arvon muutos on 18% . Muilta osin tilan alavimmat osat ovat korkeuden $N_{60} + 36,50$ m yläpuolella sijaitsevaa kivikkoista kalliota.

Korvaus peltoalueelle aiheutuvasta vettymishaitasta on siten:
 $39/100 \times 0,072$ ha $\times 5\,000$ €/ha + $18/100 \times 0,056$ ha $\times 5\,000$ €/ha =
 $190,80$ €

Tila Liesmäki RN:o 5:8 sijaitsee samoin järven keskivaiheilla sen itäpuolella ja rajoittuu pohjoisrajaltaan tilaan Loukashuhta RN:o 11:37. Vedennostolla on vaikutusta tilan salaojitettun pellon alareunan kuivatukseen. Pelto sijaitsee kokonaisuudessaan korkeuden $N_{60} + 35,70$ m yläpuolella, joten maa-aluetta ei muutu vesialueeksi. Pellos-

ta noin 1 710 m² sijaitsee korkeusvyöhykkeellä N₆₀ + 35,70...36,10 m, jolloin suhteellisen arvon muutos on 39 %. Korkeusvyöhykkeellä N₆₀ + 36,10...36,50 m puolestaan sijaitsee noin 2 310 m² pellosta, jolloin suhteellisen arvon muutos on 18 %. Pellon lisäksi pieni kaistalle kalliota ja tieuraa sijaitsee korkeuden N₆₀ + 35,60 m alapuolella. Näille ei aiheudu hankkeesta korvattavaa haittaa.

Korvaus peltoalueelle aiheutuvasta vettymishaitasta on siten:
 $39/100 \times 0,171 \text{ ha} \times 5\,000 \text{ €/ha} + 18/100 \times 0,231 \text{ ha} \times 5\,000 \text{ €/ha} = 541,35 \text{ €}$

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Ympäristölupavirasto on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta 8.11.–10.12.2007 ympäristölupavirastossa sekä Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 10.12.2007. Lisäksi Lounais-Suomen ympäristökeskukselta on pyydetty lausunto hakemukseen sisältyvästä Natura-arvioinnista.

MUISTUTUKSET, VAATIMUKSET JA MIELIPITEET

1) Lounais-Suomen ympäristökeskus on todennut, että hakemusasiakirjojen perusteella Liesjärvi ei ole vesilain 1 luvussa tarkoitettu vesistö, eikä kyse siten ole vesistöön rakentamisesta muutoin kuin alueen keskellä kulkevan uoman osalta. Se on valuma-alueen 11,1 km² perusteella jokea vähäisempi virtaavan veden vesistö eli puro. Vesialuetta Liesjärvessä on tilapäisesti lähinnä kevättulvien aikaan. Kyse on hankkeesta, jossa maa-aluetta muutetaan pysyvästi vesialueeksi. Hakija omistaa vesialueeksi muutettavan alueen.

Ympäristökeskus on esittänyt, että lampareet kaivettaisiin ensin ns. kuivatyönä talvella ja Liesjärven vedenpintaa nostettaisiin vasta sen jälkeen. Tämä työjärjestys olisi ympäristölle vähemmän haittaa tuotava vaihtoehto ja todennäköisesti myös halvempi eikä vedennoston seurauksena mahdollisesti nousevia turvelauttoja tällöin tarvitse poistaa. Lisäksi pesimäsaarekkeet tulisi sijoittaa vesijätön reuna-alueelle riittävän leveän vesiesteen päähän rannasta, koska saarekkeet ovat voimakkaasti maisemaa muuttavia. Kunnostustoimissa tulisi keskittyä avovesialueen lisäämiseen sellaiselle alueelle, että lampareiden kaivumassat soveltuvat saarekkeiden tekemiseen.

Ympäristökeskus katsoo, että avovesialueen lisäämisellä parannetaan Liesjärven lintuvesiarvoa. Lisäksi hanke parantaa alapuolisen Hinnerjoen vesistön veden laatua, kun Liesjärven ravinteiden pidätyskyky paranee kosteikkoalan lisääntyessä. Lupamääräyksiin ympäristökeskus esittää mm. vedenkorkeuksien tarkkailua ympäristökeskuksen hyväksymän ohjelman mukaan. Töiden aloittamiseen voidaan myöntää lupa.

Ympäristökeskus on pyytänyt hakijalta täydennystä Natura-arvioon 14.12.2007 mennessä ja lausuu arviosta erikseen.

2) Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikkö on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa lupahakemuksesta.

3) AA (tilat Loukashuhta RN:o 11:37 ja Liesmäki RN:o 5:8) on ilmoittanut, että hanke tulee estämään kuivatusvesien poispääsyn hänen mailtaan ja muuttaa osan pelloista vesijättömaaksi. TE-keskuksen mukaan alueelle ei tulla maksamaan mitään tukia. Samalla poistuu sadon kuljetusmahdollisuus koko Loukashuhdan peltolohkolta. Kuljetus tapahtuu nykyisin pellon alareunasta Rinnevainion peltolohkoa pitkin. Myös jälkimmäisen pellon kulkureitti tulee olemaan vesijättömaata.

Suunnitelmassa väitetään virheellisesti, ettei Loukashuhdan peltolohkon reunaojasta olisi ollenkaan laskuojaa. Tilojen Loukashuhta ja Liesmäki rajalta kuitenkin menee noin 2 m leveä väylä järviolueella olevalle avolampareelle. Koska kyseisellä lampareella sijaitsee iso lähde, on veden korkeus ojassa melko vakio ympäri vuoden. Oja näkyy hyvin esimerkiksi peltolohkoista otetuissa ilmakuvissa.

Koska kyseisellä alueella tullaan suorittamaan runsaasti kaivutöitä, voitaisiin kaivaa ohitusoja, joka jatkuisi pellon reunaojasta järviolueen reunaa pitkin kohti Lasorahkaa ja sieltä joko Lasorahkan kuivatusoja pitkin tai järven päässä olevan kalliosaarekkeen ja Lasorahkan välistä padon taakse käyttämällä kyseistä maa-ainesta penkereenä ojan ja järven välissä. Näin hakija voisi nostaa veden haluamalleen korkeudelle eikä tarvitsisi maksaa mitään korvauksia ja kuivatusvedet voisivat virrata pois muistuttajan mailta. Tulevat maksimivedenkorkeudet pitäisi olla tiedossa, koska ne sattuvat yleensä keväällä kylvöaikaan ja syksyllä peltotöiden aikaan.

Koko hanke on kyseenalainen monestakin syystä. Sorsalinnut tuskin ryhtyvät pesimään alueella, kun ne eivät pesi muillakaan lähialueiden kunnostetuilla järvilla. Nykyisellään alue toimii erinomaisena suodattimena alueen etelä- ja itäosien suurilta suoalueilta tuleville vesille. Miten estetään esim. villiminkkejä tuhoamasta lintujen pesiä? Ketutkin uivat yli neljän metrin matkoja.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on todennut, että pesimäsaarekkeiden rakentaminen ns. märkätyönä veden noston jälkeen ei välttämättä aiheuta sen enempää haittaa kuin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen esittämä ns. kuivatyönä tehtävä työ. Myöskään kustannukset eivät välttämättä ole suuremmat. Hakija esittää, että lupa myönnetään siten, että pesimäsaarekkeet voidaan vaihtoehtoisesti rakentaa kummalla tavalla tahansa. Työtapa ratkeaa tarjousten perusteella.

AA esittää muistutuksessaan, että osa hänen pelloistaan muuttuisi vesijättömaaksi ja että hänen pelloilleen ei enää vedenpinnan noston jälkeen olisi saatavissa maataloustukea. Suunnitelman mukaan

AA:n maata ei jää veden alle eikä muutu vesijätöksi. Pellon kuivatusvesien virtausta järveen ei noston jälkeenkään mitenkään estetä. Pellot säilyvät viljelykelpoisina. **AA:n** maiden osalta on laadittu vahinkoarvio, jonka perusteella on arvioitu vettymishaitasta käypä korvaus.

Sadon kuljetus ei todellisuudessa vaikeudu, koska ko. kulkureitin kohdalla vettymisen lisääntyminen on niin vähäistä, ettei haittaa traktorilla ajolle aiheudu. Vaihtoehtoisen reitin järjestäminen on myös helppoa eikä aiheuta sanottavasti kustannuksia. **AA:n** kanssa on suunnitteluprosessin aikana keskusteltu useita kertoja.

Mitä muistutuksessa tarkoitetaan peltolohkon reunaojalla, jää epäselväksi. Ainakaan vedennosto ei vaikeuta tilan Loukashuhta kuivatususta enempää kuin mitä vahinkoarviossa on esitetty. Ohitusojan rakentaminen olisi kustannuksiltaan kallis ja epätarkoituksenmukainen, kun otetaan huomioon hankkeesta aiheutuvien kuivatushaittojen vähäisyys. Hakemus ja sen perustelut ovat riittävä selvitys tulevista vedenkorkeuksista ja hankkeen tarpeellisuudesta.

Metsästykseseen liittyvät asiat ratkaistaan myöhemmin eivätkä ne liity hakemukseen. **AA:lla** ei ole metsästyslupaa suunnittelualueeseen eikä hän ole sitä Metsähallitukselta anonut. Ranta-alueet tulevat säilymään luonnontilaisina eikä sinne ole tarkoitus kaavoittaa vapaa-ajan alueita.

HAKIJAN TÄYDENNYS NATURA-ARVIOON

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen pyydettävä hakijalta lisätietoja alueen luontotyypeistä, vedennoston vaikutuksista niihin sekä perusteluja luontotyypeille aiheutuvan vaikutuksen merkittävyydelle luvan hakija on 10.12.2007 esittänyt ympäristökeskukselle täydennyksen ja toimittanut sen ympäristölupavirastoon 16.1.2008.

Iso-Hölön Natura 2000 -alueeseen (FI0200099) kuuluvan Liesjärven alueen pinta-ala reunametsät mukaan lukien on noin 78 ha, josta kivennäismaata on 3 ha, korpia ja rämeitä 11 ha ja loput 64 ha on nevaa ja luhtaa. Kasvillisuuskartoituksen ja maastoinventoinnin perusteella alueen luontotyypit määriteltiin syksyllä 2006 Metsähallituksen luontotyyppi-inventoinnin periaatteiden mukaisesti. Liesjärven sara- ja ruoholuhdet, korteluhdat ja pajuluhdet kuuluvat luontotyyppiin *vaihettumissuot ja rantasuot* (7140) ja laidoilla olevista korvista ja rämeistä osa täyttää *puustoisen suon* (91D0) kriteerit. Vaihettumissuota ja rantasuota (7140) on yhteensä 61,8 ha ja puustoista suota (91D0) 2,6 ha. Luoteisreunan puustoiset suot kuuluvat Liesrahkan keidassuokokonaisuuteen.

Aikoinaan suoritettun vedenpinnan laskun jälkeen Liesjärven vesijätöltä/suoniityltä on kerätty karjalle rehua. Laidunnus ja hyötykäyttö ovat loppuneet 1950–60-luvulla. Vuonna 1969 alueella suoritettiin koepadotus, jossa vedenpintaa nostettiin noin metri. Pato purettiin vuonna 1974, jonka jälkeen Liesjärvi on ollut vesijättömaana.

Liesjärvi on ollut ihmistoiminnan muokkaama alue ainakin viimeisten 150 vuoden ajan, joten sen vesitalouden luonnontilaisuus ei ole merkittävä. Viimeisten vuosikymmenien aikana järven ranta-alue on alkanut kasvaa umpeen ja myös alueen keskiosa on paikoin pajukoitunut. Pohjoispään luusuassa on kuivempaa, niittymäistä aluetta, joka on laidoiltaan alkanut metsittyä. Luontotyyppiä vaihettumissuot ja rantasuot edustavat alueet ovat muutostilassa ja niistä osa kasvaa umpeen lähivuosisikymmenien aikana, ellei alueen vesitaloudessa tapahdu muutoksia. Nyt suunnitteilla olevan veden noston myötä osa vaihettumissuosta ja rantasuosta jää ainakin osan aikaa vuodesta veden alle ja alavimmat alueet palautuvat vesialueeksi. Toisaalta veden noston myötä laita-alueiden ko. luontotyyppin luonnontilaisuus ja edustavuus paranee niiden vettymisen myötä. Laitojen umpeenkasvaneista osista syntyy uudelleen avoimia osia puuston kuollessa vedenpinnan nousun myötä.

Yhteenvedon hakija toteaa, että Iso-Hölön Natura-alueella on luontodirektiivin mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä (SCI), minkä lisäksi alue on lintudirektiivin mukaisesti erityisesti suojeltu alue (SPA). Liesjärven veden nostohankkeen vaikutukset ovat kokonaisuutena positiiviset ja alueen luontoarvoja parantavat, koska palautuvan vesialueen myötä Liesjärven linnusto lisääntyisi sekä määrällisesti että lajistollisesti. Luontotyyppin vaihettumissuot ja rantasuot määrä tulee pinta-alallisesti vähenemään, mutta luontotyyppin edustavuus ja luonnontilaisuus paranevat. Lisäksi osa Liesjärvestä palautuu vesialueeksi, joka se on aikaisemmin ollut. Luontotyyppi vaihettumissuot ja rantasuot on Natura-alueella häviämiskaavassa umpeenkasvun seurauksena. Veden nosto turvaa luontotyyppin säilymistä alueella. Edellä esitetyn perusteella hanke ei merkittävästi heikennä Natura-alueen luontoarvoja.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO NATURA-ARVIOINNISTA

Lounais-Suomen ympäristökeskus on 27.12.2007 lausunnossaan todennut, että hakijan täydennyksen myötä myös luontotyyppien arviointi on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla.

Linnustossa haitallisia vaikutuksia on todettu ainoastaan liron osalta. Muiden Natura-alueen perustana olevien lajien ja muuttolintujen osalta hankkeen vaikutukset ovat joko neutraaleja tai positiivisia. Liron pesimäkanta oli Liesjärvellä vedenpinnan koenoston yhteydessä merkittävästi nykyistä korkeampi (1 vs. 7–10 paria). Vaikka liron Etelä-Suomen pesimäkanta onkin taantunut, niin osa tästä muutoksesta selittyy myös sillä, että liro esiintyy selvästi runsaampana vetisillä avosoilla kuin kuivemmilla soilla. Etelä-Suomessa etenkin lintujärvi-rannat ovat suosiossa. Koenoston aikana olosuhteet ovat siis olleet lirolle suotuisimmat kuin nykyään. Ympäristökeskus katsoo, että hankkeesta ei ole merkittävää haitallista vaikutusta myöskään lirolle.

Veden noston seurauksena osa luontotyypistä vaihettumissuot ja rantasuot jää pysyvästi veden alle, mutta toisaalta laita-alueilla luontotyypin luonnontilaisuus ja edustavuus paranee. Luontotyypin puustoiset suot osalta veden noston vaikutusta ei voida ympäristökeskuksen mielestä pitää merkittävänä. Luontotyyppioppaan mukaan vaihettumissuot ovat avo- ja pensaikkoluhtia. Niille on ominaista märkyys ja usein sijainti vesistön rannalla. Luonnontilan kannalta olennaista on vesitalouden luonnontilaisuus.

Ympäristökeskuksen mielestä on selvää, että luontotyypin vaihettumissuot pinta-ala pienenee merkittävästi veden noston seurauksena. Toisaalta ilman veden nostoa luontotyyppi on vaarassa hävitä kokonaan Iso-Hölön Natura-alueelta. Näin ollen pidemmällä aikavälillä tarkastellen veden nostolla on positiivinen vaikutus luontotyypin säilymiselle, vaikka hetkellisesti tarkastellen vaikutus on negatiivinen. Ympäristökeskus on todennut, ettei veden nosto luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä niitä luonnontalvoja, joiden vuoksi alue kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Ympäristölupavirasto myöntää Metsähallitukselle luvan Liesjärven vedenpinnan nostamiseen hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti Euran kunnassa ja Laitilan kaupungissa. Hanke käsittää vesijätön vesittämisen järven luusuaan rakennettavan pohjapadon avulla ja avovesilampareiden kaivamisen uomineen sekä lintujen pesimäsaarekkeiden rakentamisen alueen itä- ja eteläosaan.

Keskivedenkorkeus ja samalla vesilain 1 luvun 6 §:n mukainen vesialueen raja maata vastaan on veden noston jälkeen $N_{60} + 35,70$ m.

Ympäristölupavirasto määrää vettyivistä maa-alueista maksettavaksi korvaukset lupamääräyksessä 8). Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1) Liesjärven luusuaan tilan Euran Valtionmaa RN:o 893:1:1 alueelle rakennetaan paalulle 0 + 30 pohjapato maapenkereineen hakemussuunnitelman liitteiden 2–5 (piirustukset 30.5.2006) mukaisesti. Pituudeltaan 69 m ja leveydeltään 3 m oleva patopenger rakennetaan moreenista korkeuteen $N_{60} + 36,20$ m. Purkautumisaukon leveys on 8 m ja määräävä kynnyshöheus $N_{60} + 35,65$ m.

Mikäli suunnitelman mukainen keskivedenkorkeus $N_{60} + 35,70$ m ei toteudu, pohjapadon rakennetta on tarvittavin osin muutettava Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla siten että kyseinen keskivedenkorkeus toteutuu.

Töiden suorittaminen

2) Työt on suoritettava siten ja sellaisena aikana, että vesistölle ja sen käytölle sekä linnustolle ja muulle ympäristölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä ja siten, ettei vettä tarpeettomasti padoteta. Töitä suoritettaessa saadaan virtausta tarvittaessa sulkea tai supistaa.

3) Luvan saajan on poistettava vedenpintaan nousevat turvelautat vesialueelta ja estettävä niiden kulkeutuminen Liesjärvenojaan.

4) Luvan saajan on suoritettava töiden johdosta mahdollisesti tarpeelliset salaojien, rumpujen, kaapelien, johtojen ja muiden rakenteiden suojaukset, siirrot ja muutostyöt. Näistä on tarvittaessa sovittava omistajan kanssa.

5) Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siistittävä ja rakennuspaikat saatettava muutoinkin asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Tarkkailu

6) Luvan saajan on tarkkailtava pohjapadon vaikutuksia Liesjärven vedenkorkeuksiin Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi tulee toimittaa ympäristökeskukselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.

Tarkkailutulokset on toimitettava Euran kunnan ja Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille ja Lounais-Suomen ympäristökeskukselle. Tiedot on pyydettyessä esitettävä myös niille, joiden oikeuteen tai etuun ne saattavat vaikuttaa.

Kunnossapito

7) Luvan saajan on pidettävä patorakenteet suunnitelman edellyttämässä kunnossa.

Korvaukset

8) Luvan saajan on, ellei toisin sovita, maksettava tilojen Loukashuh-ta RN:o 11:37 ja Liesmäki RN:o 5:8 (Euran kunta, Hinnerjoen kylä) omistajalle **AA:lle** peltomaiden vettymisestä seuraavat kertakaikkiset korvaukset: **XX €** ja **XX €** eli yhteensä **XX €**.

Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä lukien, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Eräpäivästä lähtien korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

9) Mikäli tässä päätöksessä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuu muu edunmenetyks, jota nyt ei ole edellytetty, voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun vaatiessa asianomainen viranomainen lupapäätöksen lainvoiman estämättä saattaa asian vesilain 2 luvun 27 §:ssä säädetyssä ajassa ympäristölupaviraston käsiteltäväksi.

Töiden suorittamisesta aiheutuva vahinko ja haitta on viivytyksettä korvattava.

Määräajat ja ilmoitukset

10) Työt on aloitettava neljän vuoden kuluessa ja toteutettava olenaisilta osin kuuden vuoden kuluessa siitä lukien, kun lupapäätös on saanut lainvoiman uhalla, että lupa raukeaa.

11) Luvan saajan on ilmoitettava töiden aloittamisesta kirjallisesti Euran kunnan ja Laitilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja naapuritilojen omistajille.

12) Töiden valmistuttua siitä on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti ympäristölupavirastolle ja lupamääräyksessä 11) mainituille viranomaisille. Valmistumisilmoitukseen on liitettävä selvitys työn toteuttamisesta tarvittavine tarkepiirustuksineen.

Perustelut

Liesjärvi on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi, jolla on merkitystä myös muuttolintujen muutonaikaisena levähdyspaikkana. Aikoinaan lasketun järven lintuvesiarvon säilyminen edellyttää umpeenkasvun ja kuivumisen vuoksi kunnostustoimia. Vedenpinnan nostolla ja avovesialueiden kaivamisella ehkäistään umpeenkasvamista ja luodaan edellytykset vesilinnuston säilymiselle ja monipuolistumiselle. Pesimäsaarekkeiden rakentamisella parannetaan vesilintujen pesimäolosuhteita.

Hankkeella on myönteinen vaikutus lähes kaikkiin Iso-Hölön Natura 2000 -alueen lintulajeihin. Hanke vaikuttaa lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna jossain määrin haitallisesti *vaihtumissuot ja rantasuot* -luontotyyppiin (7140) kyseisen luontotyypin pinta-alan pienetessä. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna vaikutus on kuitenkin myönteinen, koska veden nosto turvaa luontotyypin säilymistä alueella. Suunnitelman mukainen kunnostus ei siten merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Iso-Hölön alueeseen sisältyvä Liesjärvi on Natura 2000 -verkostossa.

Kunnostuksen toteuttaminen myös lisää alueen kiinnostavuutta ja edistää luontomatkailua. Alue muuttuu järvimäisemmäksi. Hankkeesta saatavien hyötyjen rahallista arvoa on vaikea arvioida.

Ympäristölupavirasto hyväksyy hakijan vahinkoarvion ja korvausesityksen perusteiltaan ja määrältään. Hankkeesta aiheutuvat korvatta-

vat vahingot aiheutuvat itäisen rannan kahden tilan peltojen vähäisestä vettymisestä ja ovat arvoltaan yhteensä noin **XX** euroa. Tulva-vedenkorkeuksiin hankkeella ei ole vaikutusta.

Hankkeesta suunnitelmassa ja lupamääräyksissä sanotulla tavalla toteutettuna saatava hyöty on erityisesti yleiseltä kannalta katsottuna siitä johtuvaan vahinkoon, haittaan ja muuhun edunmenetykseen verrattuna huomattava. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa, aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa eikä suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Hankkeen toteutuksen seurauksena vesialueeksi muuttuva maa-alue ja alue, jolle pohjapato rakennetaan, ovat kokonaan valtion omistuksessa.

Lainkohdat Vesilain 2 luvun 6 §:n 2 momentti ja 11 § sekä 11 luvun 3, 5, 14 ja 14 a §
Luonnonsuojelulain 65 §

Töidenaloittamislupa Ympäristölupavirasto myöntää Metsähallitukselle luvan aloittaa työt ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Perustelut Töiden aloittamisen lykkäytymisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa vahinkoa ja töiden aloittaminen voi tapahtua tuottamatta muille vesien käyttömuodoille ja luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa pysyvää haittaa, jos lupa muutoksenhaun johdosta evätään tai sen ehtoja muutetaan. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupa evätään tai sen määräyksiä muutetaan.

Lainkohta Vesilain 2 luvun 26 §

Lausunto muistutuksista ja vaatimuksista

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen muistutus ja lausunto on otettu luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla huomioon.

AA:n muistutuksen osalta ympäristölupavirasto toteaa, että hankkeella ei ole vaikutusta Liesjärven ylivedenkorkeuksiin, mistä johtuen myös vettymisvahingot tulevat olemaan vähäisiä. Muilta osin ympäristölupavirasto viittaa hakijan selityksessään esiintuomaan.

KÄSITTELYMAKSU Tämän päätöksen käsittelymaksu on 2 300 euroa.

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetun ympäristölupaviraston maksullisia suoritteita koskevan ympäristöministeriön asetuksen (1388/2006) maksutaulukon mukaisesti. Kysymyksessä on pääosin pohjapato (padotettava vesialue yli 0,1 km² ja enintään 4 km², maksu 2 300 €).

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Leena Simpanen

Heikki Penttinen

Esko Vähäsöyrinki

Hanna Pesonen

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet ympäristöneuvokset Leena Simpanen, Heikki Penttinen ja Esko Vähäsöyrinki (tarkastava jäsen). Asian on esitellyt esittelijä Hanna Pesonen.
Hip/sl

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **25.3.2008**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@om.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valitus kirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Panimokatu 1, 00580 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	020 490 121 (vaihde)
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	kirjaamo.lsy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 82 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.